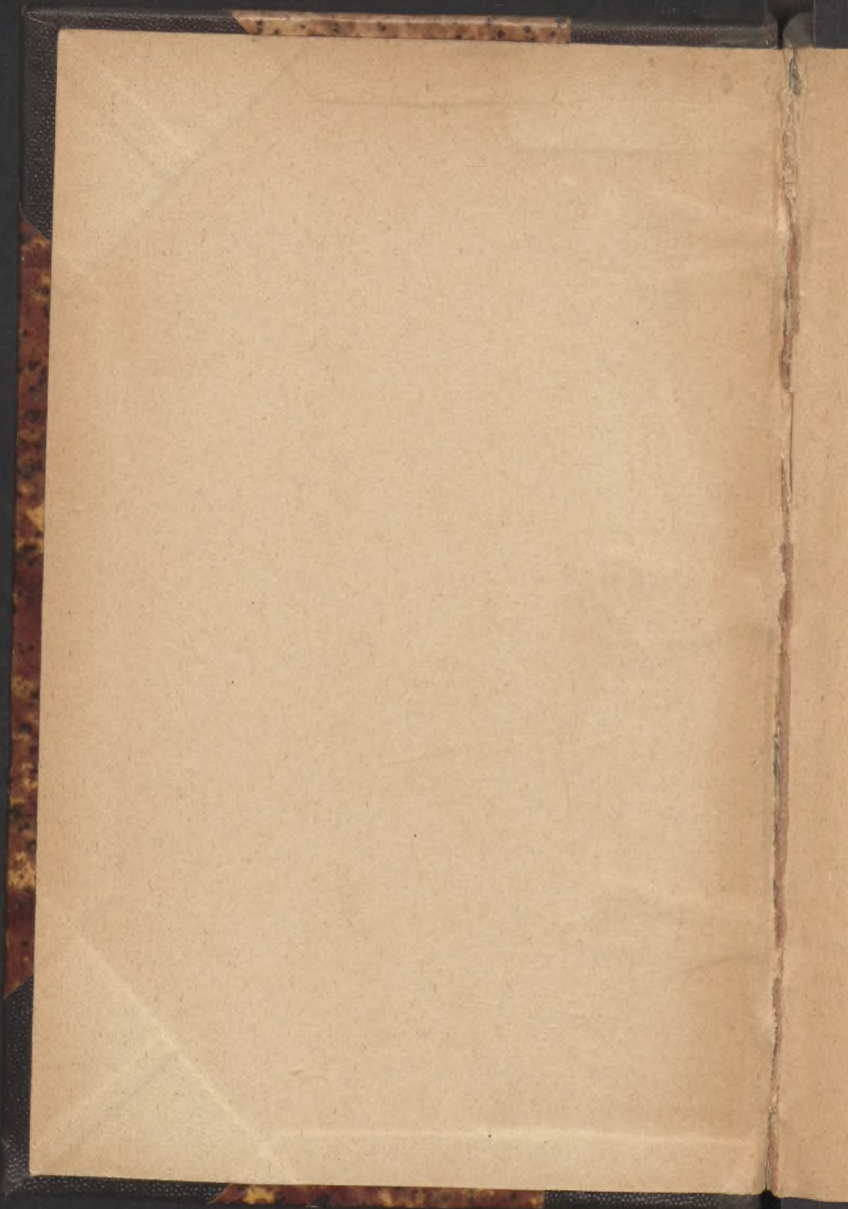

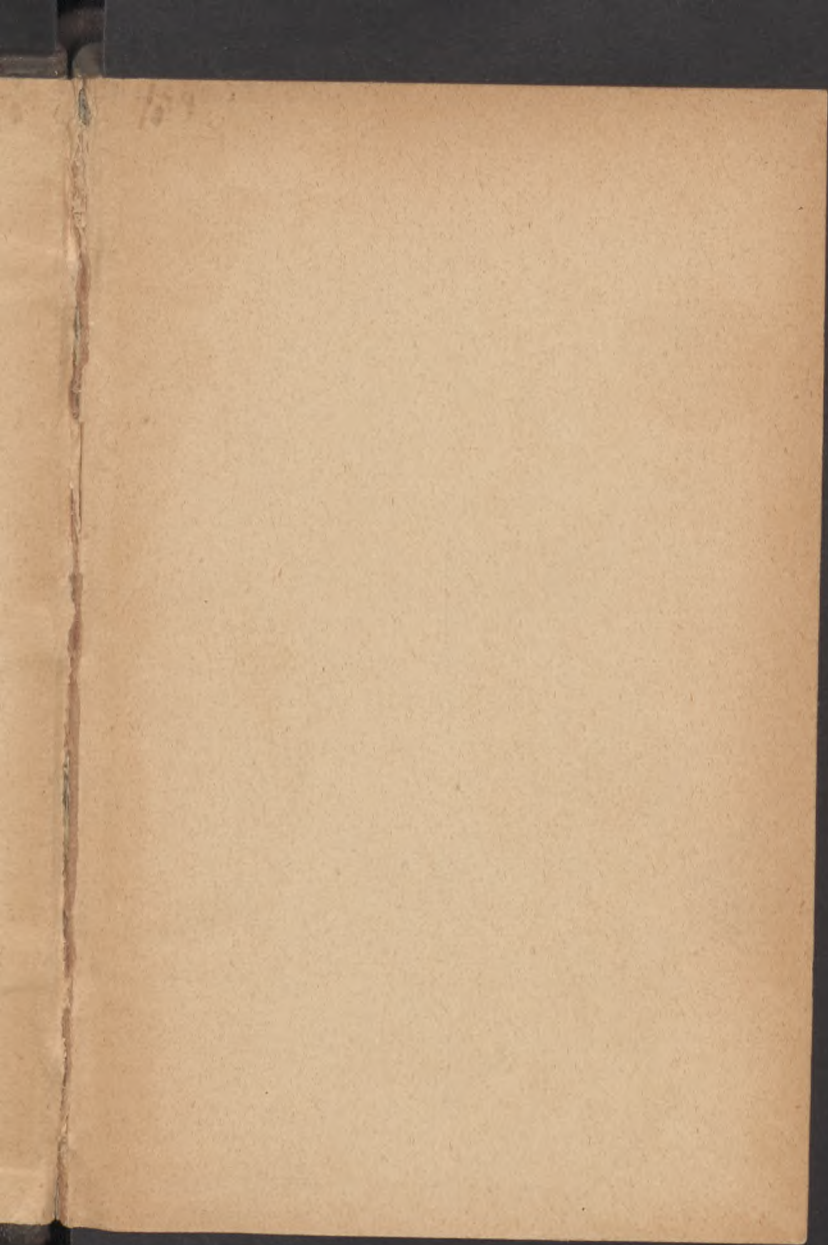
1959/11

1959/11

1959/11

1959/11

10.50-51

1/2

1542°

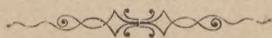
GIUSEPPE

KÖLTEMÉNYEI

IRTA

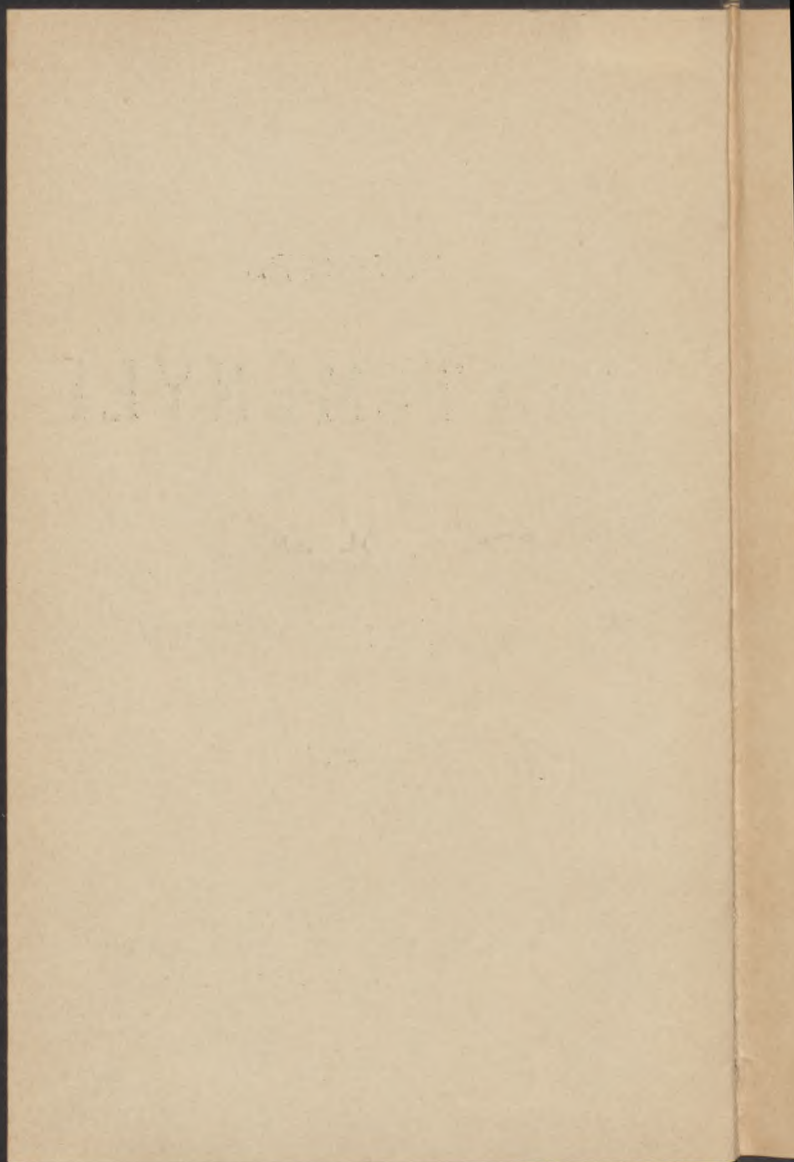
VIETÓRISZ JÓZSEF

BUDAPEST

LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. és FIAI)

cs. és kir. udv. könyvkereskedése.

GIUSEPPE KÖLTEMÉNYEI.

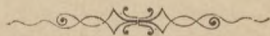
P. o. hung.

1542. 43

GIUSEPPE
KÖLTEMÉNYEI

IRTA
VIETÓRISZ JÓZSEF

BUDAPEST
LAMPÉL RÓBERT (WODIANER F. és FIAI)
cs. és kir. udv. könyvkereskedése.

195911

M. N. MÚZEUM KÖNYVTÁRA
Nyomtatv. Növedéknapló
1896. év. 886. sz.

Nyiregyháza nyomtatott Jóna Elek könyvnyomdájában 1896.

MAGAMRÓL.

*Olyan édes bánat
Borúl a szívemre . . .*

ÉN IS . . .

Én is reméltem szebb jövődöt,
Álmodtam én is szépeket,
Fordúlt a koczka, majd meg eldőlt,
Itt fölemelt, ott levetett.
Pályám rögén ha megbotoltam,
Nem zúgolódtam, lehajoltam,
S ha volt virág is itt-amott,
Feledtem én a bánatot.

Én is hevültem lángszívemmel
Éretted: emberszeretet,
És úgy találtam, jobb az ember,
Mint a minők az emberek!
Eltaszított, a kit öleltem,
Testvér helyett ellenre leltem,
Nem férheténk meg boldogan,
Magam maradtam, egymagam . . .

Én is rajongtam lelkesülten
Szabad honért és nemzetért,
De hajh! erőmet túlbecsültem,
Nem pusztá szót várt — tette kért!
Átszellemülve, meghatottan
Hiába jártam, buzdítottam,
Fennen kiálták szent nevét —
És férfiszív nem volt elég . . .

Én is kerestem azt az oltárt,
Mely hírnevet, fényt osztogat,
Dicsőség, hányan ostromolták
Hatalmas, büszke sánczodat!
Nem víhatánk vállvetve, bátran,
Útjukba estem — félre álltam,
S küzdelme vértanújaként
Csak nézi lelkem azt a fényt . . .

Én is szerettem . . . ó az élet,
Ég s föld azé, a ki szeret!
Egetverő nagy szenvedélyek
Már nem kinozzák lelkemet:
Nem kell a nagy világ, cserébe
Egy kis világot kaptam érte,
S e kis világ mind, mind enyém,
Megtestesült hit és remény!

Én is daloltam . . . mint varázssra
Fogant meg a dal ajkamon,
Édes borongás suttogása
Szívből fakadt, csendes dalom ;
S ha senki más nem hinne néki,
Van egy, ki szózatom megérti,
És ő, ez egy elég nekem :
Te szentem, üdvöm, mindenem !!

HAJNALHASADÁS.

Ha megölelnék,
Ha megcsókolnálak :
Hajnala hasadna
Rám a menyországnak !

Hajnal hasadása,
Bimbó fakadása,
Szerető szívemnek
Megnyilatkozása.

Hajnal hasadása
Felhőtelen égen,

Nem is ott az égen :
Két szemed tűzében !

Hajnal hasadása
Ébresztene dalra :
Te vagy életemnek
Büszke diadalma !

Hajnal hasadása
Boldogitna engem :
Te vagy az én lelkem,
Te vagy az én szentem !

Hajnala hasadna
Rám a menyországnak,
Ha megölelnék,
Ha megcsókolnának ! . . .

OTT LÁTTALAK . . .

Ott láttalak a bálteremben,
Csak lopva, titkon, messziről,
Midőn az izgató zenétől
És tánczosod mézes szavától
Mosolygó arczod úgy kigyúlt !

Láttam kaczagó kedvedet,
Imádtalak, szerettelek !
S igézetednek mámorában
Csak az jutott eszembe nékem :
Egy pillanatra légy egyém,
Hogy aztán üdvözülve tudjak
Meghalni érted, angyalom !

És láttalak a ravatalnál
Borongó őszi délután,
Mikor fekete gyászruhában
Zokogva sirtál s könnyeidtől
Harmatos lett a szemfedő !
Én láttam omló könnyedet,
Én láttam vérző szívedet !
S nem is gondolva a halálra,
Csak azt kívántam istenemtől :
Tartson meg tégedet nekem,
Hogy küzdve, boldogulva tudjak
Teérted élni, édesem !!

HÁROM SÓHAJ.

Nénikéd se szólt már, te se mosolyogtál,
Mind elcsendesedtünk . . . pihenő csendünkbe
Három hosszú sóhaj mért is avatkoztál?

Az ő sóhajtása volt a legkorábbik;
Szomoru emlékét messze tűnt időnek
Hej, hogy olyan fájó hordozni halálig! . . .

Másik a tiéd volt, — de ki értené meg
Bimbó fakadását, remény biztatását,
Aranyos szálait ábrándos regének? . . .

Harmadik enyém volt, az én sóhajtásom,
Könnyem is kicsordult . . . letöröltem szépen,
Minek mondaná el boldogtalanságom?

Hej, ha az a könyesepp bimbószálra hullna,
Viruló rózsának gyönyörűségétől
Szerelmes szivem de könnyen felvidulna! . . .

SZELLŐ A VIRÁGON . . .

Szellő a virágon,
Csillag van az égen . . .
Mikor látlak újra
Én gyönyörűségem?

Szellőre, csillagra
Nem bizom a titkom :
Ki tudja, ki másnak
Mondaná el titkon?!

Virágaim közül
Felnézek az égre,
S imádkozom érted
Éltem üdvössége!

ÁLOM — VALÓ.

— *Bodenstedt.* —

Zöld lombos erdő rejtekén
Meleg tavasszal álmodám :
Egyszer szerelmes lőn belém
Egy szőke fürtű szép leány.

Bimbó fakadt, patak dagadt,
Távol harang csilingele,
Mámorba fúlt a gondolat,
Szívünk gyönyörrel volt tele.

S beteljesült a szép remény,
Százszorta úgy, mint hajdanán
Zöld lombos erdő rejtekén
Meleg tavasszal álmodám.

Patak dagadt, bimbó fakadt,
Harang csengése szállt tova,
S én szivemen tartottalak
S nem is bocsátlak el soha!

Szívemmel egyre ott vagyok
Zöld lombos erdő árnyain :
Ott álmodám meg a valót,
S ott teljesültek álmaim !

VALLOMÁS.

Meg ne rémülj, drága angyalom
Nyílt, őszinte vallomásomon ;
Nincsen abban hangos szenvedély,
Nem szavakkal tetszeleg, de mély ;
Nem viharfelhő az, pusztító,
Olyan, mint a csendes, tiszta tó,
Mikor sima tükrén éjjelen
Csillagoknak fénye megjelen.

Mi tünődöl? nem tudod te még . . .
Elmeséljem? meg nem értenéd ;
Könnyre és mosolyra mi fakaszt?
Kis galambom, nem tudod te azt.
A virág se tudja, érzi tán
A tavasznak lágy fuvallatán,
Hogy szívében egy szép reggelen
Mégfogant az első szerelem.

Kérdezed mi az? Jer, adj kezet,
Nézz szemembe: mindjárt érezed ;
Megtanít rá reszkető karom,
Mikor a tiédet tarthatom,

Megtanít szemem, tekintetem,
Mikor a tiédet nézhetem,
Megtanít a lázas szívvérés,
Mit kimondni minden szó kevés.

Érzed-e? mikor rád gondolok,
Össze-vissza megy minden dolog:
Drága, kedves gond van szívemen,
Mindenütt, mindig te vagy velem!
Adja isten, úgy érezz te is,
Bár a díja teljes éltem is,
A mi úgylis régen a tiéd . . .
Jaj nekem, ha meg nem értenéd!!

A TE SZÉPSÉGED.

— *Woermann.* —

Meghitt barátaim körében
Rád tér gyakorta a beszéd,
És mind csak azzal zaklat engem:
Ugy-e hogy csinos, úgy-e szép?

Mosolygva mondja ajkam : nem, nem,
Hogy szép vagy-é, azt nem tudom,
Bár szép leányért életemben
Sose álltam meg féluton.

Te könnyezél, mámorba estem,
S e mámor engem boldogít,
S eszembe sem jut, hogy keressem
Mulandó földi bájaid.

De mind, a kik csak ismerének,
Magasztalák szépségedet,
S a földi szépség istenének
Mondák hízolgva a neved.

S én elhiszem, a mit beszélnek,
Boldogságom felette nagy,
S esküt fogadnék a nagy égnek,
Hogy a legszebb leány te vagy.

Ám hogyha a szemedbe nézek
S az rám mosolylyal integet :
Előfog újra az ígézet,
Nem nézem én szépségedet.

S érzelmeim ha dalba öntöm,
Szépségre nem marad hely ott,
Csak annyit érzek, hogy szeretlek,
Csak azt tudom, boldog vagyok!

HAJTSD LE . . .

Hajtsd le fejecskédet,
Hajtsd le a vállamra,
Ide el nem érhet
A világ bánatalma.
Ne törődjél véle,
Nyugodjál meg szépen,
Pihenj te édesen
Lelkem, üdvösségem!

Még alig nyitott ki
Szerelmünk virága,
S már fenyeget a kéz,
Hogy tőbül kivágja.
Rágalmaznak téged,
Irgyelnék engem —
Pihenj te édesen
Lelkem, üdvösségem!

Ne higyj a világnak,
Nem sujthat a porba,
Ne higyj a beszédnek,
Merő mende-monda.
Rosszakaró hangja
Nem rád, rája szégyen —
Pihenj te édesen
Lelkem, üdvösségem !

Minek mondanád el
Hűséges szerelmed,
Mikor szíved érte
Annyi bántást szenved ?
S álmaimat nékem
Kell-e kibeszélnem ? —
Pihenj te édesen
Lelkem, üdvösségem !

Hajtsd le fejecskédet,
Hajtsd le a vállamra,
Elmúlik idővel
A világ rágalma.
S feljön egyszer az én
Napom is az égen,
Mikor súgva mondom :
Édes feleségem ! . . .

CSAK ÁLMODOZZÁL . .

Csak álmodozzál szép jövőről
Reménykedő, bohó szívem ;
Tiéd az élet, álmaidban
Még nem zavar meg semmisem.

Csak álmodozzál : ifju vagy még,
Mint a nyitó tavaszvirág,
Legszebb korod szép álma nélkül
Mit érne néked a világ ?

Csak álmodozzál : fényes álmod
Legyen derült és gondtalan,
Ne hidd, ne tudd, hogy életednek
Tán aggodalmas sorsa van.

Csak álmodozzál : éld világot,
Élvezd a tűnő perczeket ;
Szeresd az eszményt, a ki nélkül
Örülnöd, élned sem lehet !

Csak álmodozzál : sződd imádba
A földre szállt angyal nevét ;
Mit érne minden dobbanásod,
Hogyha nem érte érzeződ !

•

Csak álmodozzál : majd felébredsz
Az élet tüskés útain . . .
Ne múljatok nagyon soká még
Ti boldog édes álmaim ! . . .

FEL-FELKERESGET . . .

Fel-felkeresget álmaimban
A boldogító ideál,
Vidám mosolylyal édes ajkán
Incselkedik, előmbe áll :
Nos, jöss-e már ?

Egymást gyönyörrel átkarolva
Beszélgetünk, tervezgetünk,
Egymás szemébe elmerülve
Nézzük, milyen lesz életünk,
Ha élhetünk !

Úgy boldogít ez álom engem,
Úgy felmagasztal, istenít !
Elúzi lelkem aggodalmát
S az élet nagy küzdelmeit
A vágy, a hit !

Ó hogy miért csak álom ez mind,
Csalóka fény, mely mitsem ér ;
Mért nincs az így valóban is már,
Mikor szívet-lelket cserél
A tűz s a vér!

Mért kell örökre gyötrellemmel,
Vágyódva töltni életem?
Mért áll a kép oly messze tőlem,
Hogy kergetem, remélgetem,
De el csak mégse érhetem?! . . .

KÉSZÜL A KELENGYE . . .

Készül a kelengye, vidám nóta járja,
Boldog esküvőre mentek nemsokára.

Vidám nóta járja, mosoly ül az arczon,
Kiderül az ég is, ha víg a menyasszony.

Boldog esküvőre gondolni is édes,
Nincs szava a szívnek, csak dobog, csak érez.

Mentek nemsokára, — ó ha én is mennék,
Véle együtt mennék, csak az övé lennék!

Olyan édes bánat borúl a szivemre,
Olyan víg a nóta . . . készül a kelengye . . .

TAVASZ FELE.

Megúntam a nyarat,
Megúntam a telet, —
Szebb, boldogabb tavaszt
Hoz-é a kikelet?

Szivemre szálltatok
Szerelmem s bánatom:
Nem győzhetett a láng
A jégvirágokon . . .

Sirattam a nyarat,
Sirattam a telet, —
Szebb, boldogabb tavaszt
Hoz-é a kikelet?

Szivére szálljatok
Tavaszi tündérei,
S én boldogan fogom
Könnyem letörlni! . . .

MEGVÁLÁSKOR.

Leszállt az este félhomálya,
Elérkezett a pillanat, —
Ó mennyit éltem át e néhány
Hideg, fagyasztó percz alatt!

Úgy elszorúlt a szívem akkor,
Azt hittem, összeroskadok,
Midőn egy pillanatban érzett
Kínzó gyönyört s nagy bánatot.

Nem is tudom, miről beszéltem,
Talán te meg sem érthetéd,
S csak szántad a fiút magadban,
Hogy elvesztette ép esztét.

Annyit se mondtam búcsuzóul:
Isten veled! Isten veled!
Csak úgy siettem messze, messze —
Ne lássa senki könnyemet.

ÚJ WERTHER.

Beteg vagyok — ki tudja, hogy mért?
Nem érzi más, nem látja más,
Nem köt le ágyhoz szenvedésem,
Nem árul el bús arczvonás.
Járok-kelek, miként az árnyék,
Ajkam beszél, arczom nevet:
Hazudni kell, ne lássa senki
Szorongó, vérző lelkemet!

Hazudni, mintha bűn se volna —
Mindenki ezt cselekszi ma!
Ifjú hazudva mond szerelmet,
S csak tettetés a szent ima!
Vásár a nagy világ . . . adott szót
Felválnak apró pénzre, fel,
S jutalmat az kap munkadíjúl,
Ki csak korbácsot érdemel . . .

Eh! régi nóta, polczra véle!
Kiált fel a kufársereg.
De mit tegyek, ha lázas ajkam
A fájdalomtól ég, remeg?
Ha lelkesülve küzdni vágyom
Az ellen, a mi jogtalan,
Küzdni lelkem egész hevével,
Bár óriás hatalma van!

Hisz küzdelemre jött világra
Minden, mi él e földtekén,
S ha lelkem érzi a bilincset,
Miért ne küzdjek épen én?
Áraszd ki búdat, büszke lelkem.
Ha mindjárt megszakadsz bele!
Ki tudja, tán úgy volna legjobb,
Kemény nap csöndes éjjele . . .

Ki tudja, tán úgy volna legjobb! . . .
Miért is érez a kebel?
Mért telve vágygyal, szenvedélylyel,
Ha célját úgy sem éri el?
Mért ad az eszme lelkeinknek
Magasba járó szárnyakat,
Ha visszatart gyarló mivoltunk,
Hozzája lomha sár tapad?

Mért lelkesülünk ideálért?
Szemünk magasba mért tekint?
Talán azért, hogy fenn lebegve
Bukjunk a lét martirjakint?
S mit sem törődve mért fogadjuk,
Ha válaszul a sors nevet,
S kicsinyli lelkes fáradalmunk,
Mint én a földi életet?!

Lánczok feszülnek vágyaimra,
Lelkemben egy egész világ
Dagad, hevül a munkakedvtől —
S a sors mindig előmbe vág!
Mit álmaimba szőttem egykor,
Akarva szépet, jót, nagyot,
Ott látom mind halomra zúzva . . .
Nem bír a szárny, ember vagyok!

S ha tépelődve, csüggedetten
Fáradt lelkem pihenni tér,
Nem hágy nyugodni aggodalmam:
Munkám siker nélkül mit ér? . . .
Mindegy, továbbra is daczolva
Küzdök, habár lelkem beteg,
S ha majd elestem a tusában:
Kaczagjatok, ítéljetek!

TE NEM TUDOD . . .

Te nem tudod, mi az
Emésztő fájdalom,
Hiába sír, zokog
Hozzád az én dalom.

Hiába kérdezem :
Szeretsz-e engemet?
Ajkad semmit se szól,
Csak a szemed nevet.

S a mit szemed beszél,
Minden van ott elég,
Csak abból nincs elég,
A mi szivemben ég . . .

MEGKÉRDEM A SZIVEMTŐL . . .

— *Halm.* —

Megkérdem a szivemtől:

Mi is a szerelem?

— Egy eszmét két kebelben,
Két szív, egy érzelem. —

S hogyan támad szerelmünk?
— Jó s itt terem legott. —
És mondd, hogy semmisül meg?
— Ó akkor meg se volt! —

S a legtisztább melyik hát?
— Nem ismer gátakat. —
S a legmélyebb mikor lesz?
— Ha néma, hallgatag. —

Gazdag mikor szerelmünk?
— Ha ad, holott vehet. —
S hogyan beszél szerelmünk?
— Nem szól a, csak szeret!

AKKOR IS . . .

Akkor is tavasz volt
A mikor szeretté,
S biztató szavaddal
Mindenemmé lettél.

Akkor is virág volt
Mindenütt a réten,
S néked a virágot
Sorra mind letéptem.

Akkor is szebb voltál
Mindenik virágnál,
Mikor csókra hívtál
S karjaidba zártál.

Akkor is vidám volt
Minden a világon,
Minden úgy mosolygott,
Mint az édes álom,
Mint az édes álom . . .

*

Mostan is tavasz van,
Oly szép, mint a régi,
Most is úgy tanítna
Hinni és remélni.

Mostan is csokorba
Gyűjtöd a virágot,
A mit úgy remegve
Kis kezed levágott.

Menj te, mosolyogva
Menj az esküvőre,
És ne lásd, hogyan van
Szívem összetörve.

Kedveseddel éljed
Boldogan világod,
A míg én sebemmel
Járom a világot,
Járom a világot . . .

ANYÁM IMÁJA.

Elmondta estimáját
Sóhajtva jó anyám,
S mély sóhajával, érzem,
Áldását adja rám :

— Tedd őt olyan boldoggá
Én édes istenem,
Milyet jószágod adhat
Szép, hosszú életen !

S mŕg megnyugodva, lassan
Álomba szendereg :
Jó, hogy nem érzi, látja,
Mennyire szenvedek.

— Aludj, aludj anyácskám,
Ne virraszsz gond miatt,
Elég, ha nem pihenhet
Boldogtalan fiad ! —

S a hangos, mély sötétbe
Meredve néz szemem . . .
Imáját jó anyámnak
Hallgasd meg istenem ! . . .

TUDOM . . .

Tudom, hogy mások társasága
Jobban mulattat, mint szavam,
De nem tudok hazudni néked,
Mikor szívemnek gondja van.

Elgondolom : hiába volna
Mutatni a nehéz sebet,
Elszenvedem, de nem kívánom,
Hogy szánjanak, nevéssenek.

Elgondolom : hiába volna
Mutatni, hogy boldog vagyok,
Hisz megtagadna könnyem is, mit
Szememben a bánat hagyott . . .

Tudom, hogy mások társasága
Jobban mulattat, mint szavam :
Könnyen beszél az, a ki boldog,
De hallgat a boldogtalan . . .

MINT AZ ÁRNYÉK . . .

Mint az árnyék, úgy kíséri
Lelkemet a fájdalom,
Azt se mondja, azt se kérdi,
Mért hagytál el, angyalom?
Sötét árnyék, ne kísérjed
Szegény, árva lelkemet.
Igy is hosszú ez az élet,
Hogyha senki nem szeret!

Fényes szállal, aranyszállal
Szőtted legszebb álmaid,
Csókos ajkkal mosolyogtál
Forró lelkem vágyain.
Addig nézem azt az ajkat,
Azt a fényes sugarat,
Mig szivemben minden elhal
S szememben egy könny marad . . .

DE PROFUNDIS.

Jó csillagunk reánk tekintett,
És összehozta lépteinket;
Virágot szórt az útra széjjel,
Csábítgatott sok szép reménynyel,
S én hallgatám . . . a mese régi:
Oly jól esett remélni!

Oly jól esett remélni, várni,
Történjék bár velünk akármí,
Hisz oly bizonyos győzedelmünk,
A mint örökre tart szerelmünk.
S mesénknek ím mi lett a vége?
Feleljen lelked büszkesége!

Feleljen büszkeséged érte,
Könnyelműen hogy összetépte,
Mit annyi édes gyötrellemmel
Szivem rajongva épített fel . . .
Mily jó a sziv üres mesének —
Késő csalódás, tört remények !

Remélni, hinni a szemeknek,
Lesni, mit ajkai rebegnek,
S tudni, ez ajk ha szól, ha hallgat,
Merő hazugságot takargat, —
Látni, mint hull porba az oltár :
Több a sötét pokolnál !

BÚCSU.

Egy perczre sem bolonditottál —
Magam valék az oktalan ;
Egy perczre sem szűnsz meg kacagni —
Magam vagyok boldogtalan.

Világító fény volt a lelked
Kétségeimnek éjjelén,
Vakon repültem a sugárnak —
És szárnyaim megégetém.

Ó fogsz te másra is ragyogni,
S mást is kaczagsz majd, édesem ;
Mind hordja majd, mint én, szívének
Fájdalmait türelmesen.

De vége lesz mindennek egyszer,
A hosszú szenvedésnek is,
A végső lobbanásban elvész
A gyertya is, a lepke is . . .

NYÁR UTÓLJÁN.

Hangos csendben, néma szóval
A vén erdő meg-megszólal,
Alig járom, alig kérdem,
Mégis hallom, mégis értem.

— Nézheted már koronámat,
Leveleim hulldogálnak ;
Föld is vonja, szél is hordja,
Kinek is vón rája gondja ?!

Hej! mikor még sátorában
Sok szerelmes párt találtam,
Be sok csókot meghallottam,
Be sok titkot megtartottam!

Hajnaltájban, alkonyattal
Megsiratom könyharmattal;
Nap kiszívja, föld feliszsza,
De egyik se adja vissza!

Ágaim csak meredeznek,
Lassan-lassan oda lesznek;
Letarolva, leveletlen
Mindegyike oly kietlen.

Hej! mikor még száz madárka
Szállt közötte ágrul-ágra
Fészekrakó örömében . . .
Be sokat is végigéltem!

Szálló madár, üres fészek,
Szár az ágon búsan nézlek,
Nincs ereje már a napnak,
Éltetőim kiapadtak.

Élet helyett enyészetnek
Őrlő szúi fenyegetnek ;
Összeesve, megszaggatva
Éldegélek napról-napra.

Hej ! mikor még derekammal
Szembeszálltam szél-viharral,
Támadását kikaczagtam,
Menekvőnek enyhet adtam.

Ez is elmúlt . . . jól van, vége !
Közeleg az örök béke ;
Lassan-lassan eljön értem —
De hiába mégse éltem !

Hangos csendben, néma szóval
A vén erdő meg-megszólal :
Múlik a nyár, itt van a tél —
Ember, te még mitse tettél !!

EGYRŐL-MÁSRÓL.

1082
*Elerhetetlen vagy: imádlak,
Szomjazlak, örök ifjuság!*

RÉGI NÓTÁK.

Régi nóták muzsikáját hallgatom,
Mennyi vígság, mennyi sötét fájdalom!
Nem is tudom, mit lehet úgy siratni,
Nem is tudom, hogy lehet úgy kacagni,
Csak úgy sírva vigadni!

Sírt a nóta, volt is oka, volt kiért,
Annyi derék kibujdosó honfiért!
Jött az „ősz harmat után hideg szél,
Hóval lép nyomukat a hideg tél“ —
Egy se remeg, egy se fél!

Verbuváló a hatvágást kívágja,
Harsog „Hadik óbesternek nótája,
„Tábori dal“ győzelmüket reméli,
Tárogatós „Hajh! Rákóczy, Bercsényi“
Bukásukat meséli . . .

Sírt a nóta, volt is oka, volt kiért,
Sohse látott ember annyi honfivért,
Összeesküdt minden átok ellene,
Hogy ne legyen soha többé istene
A magyarok istene!

Régi nóták muzsikáját hallgatom,
Mennyi vígság, mennyi sötét fájdalom!
Nem is tudom, mit lehet úgy siratni,
Nem is tudom, hogy lehet úgy kaczagni,
Csak úgy sírva vigadni!

Víg a nóta, búfelejtő, biztató,
Ropog a táncz, palotás meg dobogó,
Vérit osztja a kurucz, ha halni kell,
De a lelkét, azt sohase veszti el —
Nem cserélne senkivel!

Én istenem, hogy is bírunk élni még,
Lelkesülni alig tudó nemzedék?
Boka, Csermák, Szerdahelyi, Bihari! . . .
Szívemet úgy előfogja valami — —
Ki se tudom mondani!

Czinka Panna, hova lett a hegedűd?
Sohse fogunk hallani már gyönyörűt?
Annyi báj és annyi érzés kihalhat,
Hogy ne legyen muzsikától maholnap
Jókedve a magyarnak?! . . .

Régi nóták muzsikáját hallgatom . . .
Játszad, játszad, míg a szívem altatom;
Nem is tudom, hogy lehet úgy kaczagni,
Csak azt tudom, mit lehet úgy siratni,
Örökre csak siratni!! . . .

DAL A JÉGRŐL.

A hulló csillagokkal együtt
Temetjük el reményeinket . . .
Eh, mit törődjem csillagokkal?
Ilonka épen erre intett.
Megyek, futok, jaj el ne essék,
A jég-sikos, vigyázni tessék;
Ne nézzen egyre szerteszét . . .
Kisasszony, kérem a kezét!

Kezem? No nem rossz; hát uracskám
Szaván fogjam? Mit szólna hozzá?
Mutassa meg, mit tenne vélem,
Ha önt a sors utamba hozná?
Kevés időre csak haladnánk,
No nézze, hogy mosolyganak ránk, —
Aztán fáradva, kedvtelen
Csak úgy czipelne a jegen! . . .

Ó én helyem bizton megállom,
Csak bizza sorsát karjaimra:
Egy-kettő, jobb-bal és a többi,
Iringálunk robogva-ringva,
Lassan, ha rossz út állna szemben,
Simán meg újra sebesebben,
S ha ép esés is várna ránk,
Megint csak talpra állanánk!

Nos, hát emeljen, majd elestem,
Fussunk tovább, vigyen magával!
De nem fog úgy-e soha többé
Zaklatni hulló csillagával?
Nekünk sok a megmérhetetlen,
Ne járjon fent a fellegekben . . .
S ha látna hulló csillagot:
Gondolja, hogy öné vagyok!

SZERELEM.

Mikor a szerelmet
Alkotta az isten,
Azt akarta véle,
Hogy rajtunk segítsen.
Hogy édességével
Fűszerezze éltünk,
Hogy szerezzon boldog
Napokat is nekünk.

S mit tett a szerelem,
Hogy a földre ére?
Talán leszállt minden
Ember kebelére?
Dehogy: szabadságát
Kincsekért eladja,
S a szegény szíveket
Vérig hasogatja!

BABATÜNDÉR.

Mosolyogva, fogadja szavad,
Ha elébe kerülnél,
Baba lenne kezébe való,
S ime kész babatündér!
Szeme, ajka, beszéde gyerek,
S üde, mint kora harmat,
De alakja s a tánczai már
Babonázni akarnak!

Hogy emelgeti a legyezőt,
Hogy ereszti le vissza:
Belereszket a mámor, a kék,
Pedig a szive tiszta!
Csalogatva előre siet
S szaporán tovaperdül,
Nem is int, csak a táncza beszél
Epedő szerelemről!

Csak igézzed a férfi szívét,
Ha gonoszra, ha jóra,
Csak imádja a szép ideált —
Te ne tudj soha róla!

S ha szivedben is ébred a vágy:
Ne kívánd a szerelmet,
Hisz örökre csalódnia kell
Az igaz szerelemnek! . . .

CSÁRDÁS.

Csak rajta cigány, töröm a hegedűd,
Kedvemre riszáld a vonódat,
A leggyönyörűbb nótád hegedűld:
Talpán a legény, a ki nógat!

. . . És huzza a cigány szép csendesen,
Aztán vigabban, nézze kedvesem!
Itt lassan lejtnek a párok,
Amott szökellnek utánok, —
Kigyúlad az arcz, hevül a kebel,
Nem szól a legény, a leány se felel,
S mégis megértik egymást mind a ketten . . .

Nos, ön mit szólna hozzá édesem?
Mi csak maradjunk illedelmesen? . . .
Hallgassa csak, mit suttog a zene:
Tán szive van s az mintha érzene,

Sír bús, panaszos dalokat,
Hogy az ember könnyre fakad ;
Epedő szerelem szava szárnyal-e benne,
Mint gerle bugása a néma berekbe? . . .
És megindul csapkodása,
Mint a hullám loccsanása,
Mint levélke zörrenése,
Mint galambka rebbenése ;
Szól csacsogva, mint a csermely,
S mit kimondni sohasem mer :
Tündérálmot, szép meséket
Csengőn-bongón elméselget . . .

Hogy volt! — Csihaj! — Fiú, ne hagyd magad!
Sose halunk meg! — Nézze, elragad,
Hogy felbukunk . . . lám! — Jaj, a tyúkszemem
Agyontaposta az istentelen!
Legyezzen, úgy! — Öcsém, forgasd a lányom! —
Imádlak édes! — Jaj, ne kiabáljon!
No nézze csak, mindenki ránk tekint . . .
— Egy fordulóra, nagysád! — Már megint?! —
Jaj, szédülök! — Be jó egy alkalom:
Szolgálatára mind a két karom! —
Nagysádat így hát már hiába várom? —
Eh „páros élet legszebb a világon!” —

S jár a nyirettyű mind sebesebben, —
Ifju a lánynyal a mint tovalebben :
Perdül a pár, frakk körbe repül,
Drága ruhákra por települ ;
A papa kártyáz, a mama ásit,
S tánczol a lányka czipőszakadásig !

Nézze : lehúnyva szemét,
Élvezi azt a zenét,
Melyre virág fakadoz havas alján,
Melyre igaz nővé leszen a lány.
Bár legyen addig szende, szemérmes :
Szép szeme csillog, az ajka beszédes.
S bizalmasan simúlva tánczosához,
Szívébe újra szép reménysugárt hoz,
Hisz elmerengve édes hangokon,
Legény- s leányszív oly hamar rokon !

S harsog a nóta, miként a viharban
Harsog a szél, vésznél szilajabban !
Forr a vér, miként ha benne
Égető láng, tűz kerengne.
S mintha bántanák kis démonok,
Minden cseppje úgy izeg-mozog,
Annyi gyönyör meg örömteli láz van
A szép, a vidám, a dali tánczban !

No nézze drágám, milyen boldogok!
Pirúl az arcz, a szív meg úgy dobog,
Bár félre csúszva a nyakraaló,
S belepve porral az új víganó . . .
. . . Hadd lenne! ki bánná, hogyha veled
Járnám? sohasem győznénk eleget,
S nem állanánk meg úgy-e sohasem,
Szerelmes kis szentem, édesem?! . . .

A MÁÉRT.

Ajkunk a jelennek
Telt poharát iszsza,
Miért nézünk mégis
Előre meg vissza?

Minek elmerűlni
Vágyak tengerébe?
Álom a jövőndő,
Azt se tudjuk, él-e?

Minek elborúlni
Emlék fátyolába?
Nem derül a múltnak
Örök éjszakája!

Addig-addig nézünk
Előre meg vissza:
Poharunkat ajkunk
Észrevétlen iszsza.

S a mi benne jó volt,
A mi benne édes:
Úgy el fog apadni,
Olyan semmivé lesz.

Keressük a földön,
Keressük az égen,
Hasztalan keressük,
Az is elmúlt régen . . .

Ne nézzünk, ne nézzünk
Előre meg vissza,
Míg tart a pohárban,
Boldog, a ki iszsza!

ÉLVEZET.

Hiába mondogatja
Akárki azt nekem,
Hogy minden élvezetnek
A vége gyöttelelem.

Miért ne édesitnők
Az élet percezeit,
Mikor nap napra tűnik,
És mind olyan rövid ?!

BÁLKIRÁLYNŐ.

A rózsza őszszel elvirúl,
S a régi helyt megint virág nő . . .
Virág, mosoly kél ajkirúl,
Ha int, ha szól a bálkirálynő.

De hogyha jő a tél viharja
S a rózsza-arcz halvány leszen,
Lesz-é, hová fejét lehajtva
Mondhassa : férjem, mindenem ?!

A KIS GRISETTE.

Árván maradt korán,
Anyját nem ismeré,
Gyöngéd baráti kar
Sosem hajolt felé;
Mostoha üldöze,
Ha sirt, ha könnyezett,
S ő túrt — nem tudta még,
Mi is a kis grisette!

Volt néha kedv̄ is,
Dalolt a kis hamis,
Lassan-lassan került
Vigasztalója is.
És ő nem szívtelen,
Csókot csókkal fizet . . .
Még most se tudja, hogy
Mi is az a grisette!

Hja! a fiú csinos,
S oly szépeket beszél,
Csak róla álmodik,
Csak a karjába tér.
És boldogítja őt
Az édes élvezet —
Pedig nem tudja még,
Mi az a kis grisette!

És elmegy a fiú :
Apropos ! pá, kicsi !
A szó, a fájdalom
Majd lelkét tépi ki . . .
De könnyü a szökés,
A mely hozzá vezet —
Szerelme hajtja őt,
S lesz kedves kis grisette !

És égetőn hevít
A forró, tiszta láng,
Nem bántja senkisem
Az ifjut és a lányt.
Ki mondaná neki,
Hogy mennyit vétkezett ?
A sok közt eltűnik
A kedves kis grisette !

S ha elfogyott a pénz,
Kihalt a régi tűz :
Világ leánya lesz,
Kit bárki karra fűz . . .
Mert angyal a leány,
A mig nem vétkezett,
De fénye sárba hull,
Ha a neve : grisette !

ÁDÁM ÉS ÉVA.

Ádámról, Éváról
Szól a szent történet:
Megörüle Ádám
Szép feleségének.

Könnyű volt örülni
Szép feleségének:
Egy asszonya volt a
Föld kerekiségének.

Hej, ha módja lett vón,
Hogy sokból válasszon! . . .
— Ádám, az én vagyok,
S Éva — minden asszony!

VÁLASZTÁS.

Két kicsi leánynak
Mi jutott eszébe?
Bele bolondultak
Ketten egy legénybe.

Egyik a szemébe,
Másik a szavába, —
Melyiknek teljesül
Szíve kívánsága?

Szíve kívánsága
Egyiknek azt mondja:
Legyen szépségemnek
Imádó bolondja.

Szíve kívánsága
Másiknak azt mondja:
Legyek felesége,
Legkedvesebb gondja.

Az egyik igézi,
Csalogatja, mért ne?
A másik csodálja,
Imádkozik érte.

És a kis legénynek
Mi nem jut eszébe?
Bele bolondúl egy
Csalfa menyecskébe!

MESE A ZÖLD-TÓRÓL.

„Kincses torony“ alján, zöldbe játszó habban
Ábrándozó dal kél, szerető szív dobban;
Szerető szívemnek minden dobbanása
Epedő lelkemnek megnyilatkozása.
Ne jöjjetek hozzám gondtalan leányok,
Panaszos dalomat meg ne hallgassátok,
Megnyugovást benne szívetek sosem lel:
Tele van az búval, fájó szerelemmel!

Piczi gyermek voltam . . . gondtalan ugrálva
Szálltam hegyről-völgybe, virágról-virágra,
Virágos mezőre, hallgatva borúltam,
Zúgó csigahéjtól dalolni tanúltam.
Szemefénye voltam jó édesanyámnak,
Fiatalok-vének mind kedvembe jártak,
Napjaim így teltek hímes rózsaszálon . . .
Ó aranyos élet, ó én ifjuságom!

Egyszer a pázsiton szerte barangolva,
Fehér kis báránka került az utamba,
Eltévedt talán, vagy valami baj érte —
Olyan keservesen bégetett szegényke!
Mindjárt lehajoltam, fölvettem ölembe,
Olyan bizalmasan nézett a szemembe,
— Ne félj, kis jószágom, jöszte mindjárt velem,
Ápolni foglak én, gondodat viselem!

És a kis bohót oly hamar megszerettem,
Akárhova mentem, ott szaladt mellettem;
Piros szalagocskát kötöttem nyakára,
Mindig intettem, hogy vigyázzon magára!
Bár vigyáztam volna én is jó magamra,
Nem volna okom most e siralmas dalra;
Ó csak a kis bárányt, azt szerettem volna,
S jobban a gazdáját ne szerettem volna!

Elmondjam-e sorra, hogy mikor megláttam,
Szemébe se tudtam nézni elég bátran . . .
Azt hittem, piczike bárányomat féltem,
Pedig a szivemtől, attól jobban féltem!
— Ne vegye el tőlem, adja ide nékem! —
Könnyekre fakadva, olyan szépen kértem . . .
Idadta azután — előbb megigérte,
Hogy akár mindennap el fog jönni érte.

És én boldog voltam, — némán, gyönyörtelten,
Titkomat szivemnek mélyébe rejtettem,
Senki meg ne bántsa, sose tudjon róla,
Mintha benne lelkem üdvössége volna!
Veszett volna oda lelkem üdvössége! . . .
Néztem azután is fel a magas égre,
De nem imádkoztam, mint azelőtt régen,
Szörnyű átkozódás volt minden beszédem.

Letünt boldogságot, hogy sirva sirasson,
Nem tudta a gyermek, megtudta az asszony . . .
Ó istenem! akkor éreztem erőmet,
Hogy ne boldogságot, átkot kérjek tőled:
Változtassad kővé hitegető lelkét,
Változtassd locsogó vízzé hazug nyelvét,
Legyen haragos zöld, mint szívem epéje,
Szürke szikla-lelkét sújtó villám érje!

Kísérje örökké meghalt lelkem árnya,
Legyen odanőve hideg homlokára!
Lebegjen fölötte gyűrűző habokban,
Mint a hogy az éjben pásztor tüze lobban . . .
Lebegjen fölötte hideg napsugárban,
Melynek sósé fakad virág a nyomában,
Annak is, ki jó ez átkozott vidékre,
Járja szívét által megcsalt szívem mérge!!

. . . Ne menjetez oda szerelmes leányok,
Panaszos nyögését meg ne hallgassátok;
Megnyugovást benne szívetek sosem lel,
Tele van az búval, fájdó szerelemmel!
Vagy ha oda mentek, siésetek onnan,
Rossz tanácsadó van lent a zöld habokban,
Rossz tanácsadó van a kopár sziklákon:
Nincs igaz boldogság ezen a világon! . . .

FENYVESBEN.

Hogy zúg az erdő!

Ki érti meg,

Mit mond susogva

A rengeteg?

Mit mond csacsogva

A kis patak?

Madárka dalra

Miért fakad?

Égnek meredve

A karsu fák,

Lenézve, mintha

Azt mondanák:

Szállj vissza lélek,

Az égbe fel,

Ott van szabadság —

El innen, el!

Hozzá a csermely

Mond halk zenét:

Tán itt magad jól

Nem érzenéd?

A fellegekre

Ne bízd magad,

Maradj a földön,

Itt biztosabb!

A kis madárka
Csattogva szól :
Ne félj az élet
Hullámitól ;
Gondok ne bántsák
Kedélyedet,
Az boldog, a ki
Remél s feled !

S én elmerengve
Elmélkedem
E titkos-édes
Beszédeken.
Kis mókus ugrál
Az ágakon,
Megállok, el nem
Riasztgatom . . .

Bolyongva járok
A fák alatt,
S fel nem vidit fa,
Madár, patak,
Mert mindenütt csak
Azt érzem :
Mily messze vagy te,
Egyetlenem ! !

HUGOMNAK.

Szeresd a szép természetet,
Szeresd, a míg szeretheted!
Szeresd a kis virágokat,
A szép természet lányait,
A tiszta elme, tiszta szív
Őket szeretni megtanít,
Az ártatlan, szelid kebel
Bennök édes testvérre lel!
S ha gondozod, ha ápolod,
Ez ékesíti otthonod;
Vigasztal is, ha bánat ér,
Megérti szenvedésedet,
S örül, ha mosolyogni lát —
Mindenben együtt él veled!
És mintha volna szíve is,
Mely érez, mint az emberé:
Elmondja minden titkait,
Ha vonzalommal nyúlsz felé . . .
Szeresd a szép természetet,
Ki mindig szívesen fogad,
S a mi nemes kedélyre vall:
Szeresd a kis virágokat!

A LEGKEDVESEBB.

Bölcsődal-é, dajka gondja,
Álom-e, vagy mese mondja?
Nem mese az, nem is álom,
Magamban is megtalálom.

Megtalálom, hallom, érzem:
Túl a felhőn, fent az égben,
Ég urának, istenének
Dicsőséget zeng az ének.

Zeng az ének . . . szellemszárnyak
Közelednek s tovaszállnak . . .
Isten látja, meghallgatja,
Milyen a szív áldozatja.

Egyik szól az alkotónak,
Második a megtartónak,
Harmadik a kormányzónak,
Mindegyik a legfőbb jónak.

S az Úr mélyen gondolkozva
Néz le jóra és gonoszra;
A kevés jó nem vidítja,
A sok gonosz elbúsítja.

Ah, de gondját elfelejti,
Örömének könnyét ejti,
Seregén át messze néz el
S hallgatást int két kezével.

— Hatalmamról énekeltél,
Hatalmamnál, énekednél
Kedvesebb az én szívemnek :
Imádkozik egy kis gyermek . . .

KICSI KIS KOPORSÓ . . .

Kiesi kis koporsó,
Mintha bölcső volna,
Rózsakoszorúval
Köröskörül fonva.

„Virágot adjatok
Sokat a kezembe,
Hadd játszam ki magam
Egész életemre . . .

Édes jó anyácskám,
Ne sirass meg engem :
Nem tudom, mi fáj úgy,
Jó lesz elpihennem“ . . .

Megszabadulását
Nem hiába várta :
Érte jött az angyal,
Két szemét lezárta.

„Ne hagyj el, ne hagyj el
Édes kicsi lányom,
Ébredj fel, ébredj fel,
Megöl ez az álom . . .

Nem való tenéked
Temetőbe menni,
Temetőbe menni,
Örökre pihenni“ . . .

Kicsi kis koporsó,
Mintha bölcső volna . . .
Hinni se tudom, csak
Nézem a sok rózsát
Koszorúba fonva . . .

EPITAPHIUMOK.

Rudolf.

Elhangzott a lövés, a remények füstbe oszoltak,
Könny, kétségbeesés nézi a gyászravatalt.
Igy kellett a vitéz, ifjú, bölcs trónörökösnek
Önmaga szántából hívni a néma halált?
Hát a kit oly nagygyá tett a hatalom s a tehetség,
Szíve miatt hulljon porba le dicstelenül?
Megrendülve borúl le az ember, imádva hatalmad
Koldusok és koronák istene, ó szerelem!

P. T.-né sírjára.

Gondok emésztették fel az életedet, nemes asszony,
Gyermekid üdvéért fáradozál sirodig.
Még alig érted el egy célodnak teljesülését,
S már mégy, többidet itt hagyva sikertelenül . . .
Nem, nem dől meg a cél, akarattá lett erejével,
Védangyal leszen ő gyermeke lépteinél,
S míg emléke ki nem hal a fájó gyermeki szívből:
Nem szűnik sohasem élni az édes anya!

Irányi Dániel.

Roskadozó testben fiatal lélekkel imádtad

A haza s emberiség szent, nagy, örök jogait.
Győztes apostolként hirdetted a béke igéjét:

Hamvadra is legyen a béke nyugalma örök!

Kis öcsémre.

Mintha picziny bimbót a hideg fagy örökre lehervaszt:

Úgy tűnt el mosolyod jéghideg ajkaidon.

Megtudtam, mi nagyobb az örök szeretet melegénél:

Kis fakoporsócskád mondta nekem szomorún.

Ó boldog, ki korán fizeted meg az élet adóját,

Nem tudván, mi a vágy, s benne csalódní mi kín!

Sorsomon, életemen tűnődve, zokogva kívánom:

Angyalok őrizték szüntelen álmaidat!

CSAK . . .

Csak egy felhő, csak egy szellő,

Hirtelen jó, sebesen nő —

S belőle a vihar támad;

Csak egy nézés, csak egy érzés,

Csak egy kérdés, csak egy sértés —

S vége van a boldogságnak!

ERDŐ MÉLYÉN . . .

Erdő mélyén szerte barangolva
Hallgatok a fülemile-dalra.

Vígan kezdi, szomorúan végzi —
Oly szomorú, hogy szívemet vérzi.

Mi lehet oly édes-fájó benne? — —
. . . Egyszerre csak lehúll az ölembe.

Úgy elnéztem, hogy észre se vettem:
Fáradt golyó csapott le mellettem.

— Fáradt golyó csak úgy ide tévedt,
Kis madárkám, nem akart a' téged! —

De csak vérzik megsebezett szárnya . . .
Nem dalolsz már, erdő csalogánya!

Nem dalolsz már szerelemről nékem,
Ott pihensz a kis bokor tövében . . .

Betakarlak száraz falevéllal,
Megsiratlak két szemem könnyével.

Hej, ha szépen engem talált volna,
Én rám ugyan senkise gondolna! . . .

SZÖGEDI ANDRÁSNÉ.

Pellengéren állva néz a nagy piacra
Szögedi Andrásné, a szép özvegyasszony.

Iskolás gyerekek csúfolódva jönnek :
— Jó reggelt, jó reggelt, Szögedi Andrásné !
Aranyos szép hajad jaj de le van vágva,
Báronyos viganód jaj de meg van tépve :
Gonosz vagy, gonosz vagy, mindig is az voltál,
Meg is lakolsz érte, Szögedi Andrásné !

Oda se néz nekik Szögedi Andrásné,
Csak egy könnyet morzsol, csak egy hosszut sóhajt.

Hajadon leányok szemlesütve jönnek :
— Hova is jutottál, Szögedi Andrásné !
Tegnap még újjadon forgattad a várost,
Csak utánad bomlott valamennyi férfi :
Ma pedig szörnyű bűn nyomja tested, lelked, —
Jaj neked, jaj neked, Szögedi Andrásné !

Szomorún néz rájuk Szögedi Andrásné,
Csak egy szót, rövid szót, annyit se bír szólani.

Deli szál legények incselkedve jönnek :
— Jó napot, jó napot, Szögedi Andrásné!
Jaj, de kényes lettél tegnap este óta,
Hogy nálad mulatott szegény Balog Pista,
Bíró szép lányának régi vőlegénye . . .
Kell-e még a másé, Szögedi Andrásné?!

Fogait szorítja Szögedi Andrásné,
Egyre fázik, reszket és az égre néz fel.

Csak odasompolyog Pista is estenden :
— Jó estét, jó estét, Szögedi Andrásné!
Elbolondítottál, bűnre csábítottál :
Bolond, a ki bánja! — De ne sajnálj engem,
Igy is fog szeretni bíró szép leánya,
S te se halsz utánam, Szögedi Andrásné!

Elképedve nézi Szögedi Andrásné,
Zavaros agyában világosság ébred.

Nagyhamar átkiált hozzá bíró Sára :
— Jó éjszakát, lelkem Szögedi Andrásné!
Aranyhajad nem lesz szebb az én hajamnál,
Bogárszemed nem lesz szebb az én szememnél,
Ölelésed nem lesz forróbb az enyémnél,
Csókod nem tüzesebb, jobb az én csókomnál!

Nem leszel legények elkárkozására,
Bizony inkább leszel világnak csúfjára :
Magam lestem rátok, Szögedi Andrásné! . . .

Halálosat sikolt Szögedi Andrásné,
S hörgi szörnyű átkát: verjen meg az isten!! . . .

ISTEN.

Nem a másvilágon, magasan vagy mélyen,
Nem a mindenségben, nem a semmiségben,
Nem a sejtelemben, nem az erős hitben :
Egyedül szívünkben van az igaz isten !
Ott van minden rossznak méltó büntetése,
Ott van minden jónak megdicsőülése,
Ott van az üdvösség, ott az örök élet —
Mért csak oly kevesen imádkhatnak téged ?!

FESZÍTSD MEG !

— — — Szent könyv került kezembe,
Forgatni kezdem ócska lapjait,
Rágondolok a kínos küzdelemre,
A fényre, mely kápráztatón vakít,
Rá a sötét tömegre, mely nem érzi,
Hogy érte van, övé ez égi fény,
S kimondja, mert nem bír beléje nézni:
Kettőnk közül hadd vesszen ő, ne én!
Feszítsd meg !

Hanyatlik a fény . . . a nehéz keresztet
Hurczolja vállán, mint gonosztevő . . .
Sötét az ég, a föld inogva reszket,
Még egyszer áld s többé nem szenved ő !
Meghalt . . . s a kik követ dobtak fejére,
Most borzalommal nézik a halált,
Eltűnt az elragadt szív szenvedélye,
A bűsz kiáltás némaságra vált:
Feszítsd meg !

S bezárul ím fölötte a koporsó,
Meghalt az ember, ember ölte meg !
Ki mondaná, hogy ő volt az utolsó,
Kit meg nem értve kínta a tömeg ?

Ki mondaná, hogy nincsen úgy azóta?
Az emberek ma is csak emberek, —
S a Messiást, ha dolgaít leróttá,
Nem káromolja-é minden gyerek:
Feszítsd meg!

Mert Messiást ma is gyakorta látunk,
Haligatjuk és követjük szívesen,
De csak úgy lesz legkedvesebb barátunk,
Ha zúgolódva semmitsem veszen.
Ily Messiások kellene minékünk:
Bálvány, dicsőség, hír, fény, kényelem . . .
Halál reá, ki felbolygatja vétünk,
Bolond, ki rá hallgatni kénytelen!
Feszítsd meg!

Nem kell minékünk semmi égi szikra,
Mi egyenlők vagyunk mindannyian!
Minek legyen sorsunk előtte nyitva?
Hogy rámutatva bántson untalan?
— — Föltámadál-e drága Idvezítőnk?
Minek, közöttünk úgy sem él neved,
Ha jönne más, mi azt is megfeszítőnk,
Csak ezt tudjuk mi bűnös emberek:
Feszítsd meg!!

MEGVÁLTÓ.

Hogyha minden ember
Üdvére gondolna :
Megváltóra szükség
Sohase lett volna.

Ám pokolra nézünk
Fél vagy egész szemmel,
Bűneinek terhét
Hordja hát az ember.

Hej, ha minden bűnös
Más megváltót várna :
Nem jöhetne elég
Jézus e világra ! . . .

SASTOLLAK AZ ERDŐN.

Mert szárnya volt és nem repült tovább,
A sasnak róka ülte meg torát.

Kinek hazája csillagokhoz ért,
Égből a földre mért kívánczozék?

Tán megsebeztek, vagy csak elpihent,
Vagy jó falatra jött vadászni lent?

És míg gyanútlan, csapva szállt alá,
Lesből az ellen jól vigyáza rá?!

Hogy nem tudott hát ellenállani?
Hogy nem segíték karma, szárnyai? . . .

Megállok és csodálva nézem én,
Csak toll maradt a küzdelem helyén.

Vérfolt piroslik sárga lombokon,
Bokornak ága csapja homlokom.

Erdő! ha gyöngét védni volt erőd,
Erősre mért adsz gyáva szemfedőt? . . .

Röghöz tapadjon, a mi szárnytalan,
Repüljön az, a kinek szárnya van!! . . .

DAL A TŰZRŐL.

Tűzről daloljak? Úgy szeretném
Megnyitni izzó lelkemet,
Hogy lángja, mint vulkán, bevonjon
Fényébe poklot és eget:

Eget, mely egykor megteremté
S örök javunkra szánta őt,
S poklot, hol égő tűzhalálban
Vezeklenek a vétkezők!

Tűzről daloljak? Én imádlak
S retteglek, ég-föld szelleme,
S nem is kívánnám üdvömet sem,
Ha lángod nem hevítene!
Imádlak, mert ezernyi kincséd
Ki sem lehetne mondani,
S retteglek, mert nyomon követnek
A szenvedések kínjai!

Tűzről daloljak? Ő az élet,
Hol ninesen ő, halál van ott!
Termékenyít, gyümölcsöt érlel,
Felejtet gondot, bánatot;
Bimbófakasztó napsugárban,
Dalban, zenében, csókban ég,
Tűzzel menyország már a föld is,
Tűz nélkül pusztá sír az ég!

Tűzről daloljak? Ő sugallja
Tettekre vágyó lelkedet,
Ő adja szárnyát szellemednek,
Az égiekhez ő vezet!

Hazát imádni, lányt szeretni,
Fölvenni a lét harezait
És vívni könnyen, halni bátran,
Ha van szivedben, ő tanít!

Tűzről daloljak? Sokszor álltam
Lánggal borított ház előtt,
Midőn az ég tüzes haragján
Hit és remény romokba dőlt;
Rettegtem, és mégis csodáltam
A pusztító, gyilkos tüzet,
S a fékevesztett démonoktól
Sem szállt szivembe rémület!

Tűzről daloljak? Győzelemben
Fénylett az eszme ottan is:
Van még a tűznél is nagyobb tűz,
Mely rajta diadalra visz —
Szózatja: irgalom, segítség!
Testvérszívek, ébredjetek,
Részvétetek forró sugára
Szárítsa fel a könnyeket!

Tűzről daloljak? Kárhozatba
Dőlj vétkes, aljas szenvedély,
Füstjébe fúljon durva lelked,
Mert benne szép s igaz nem él!

Ott áll a példa: istenektől
Rabolta el Prométheusz,
S mert lopta, minket boldogít bár,
De néki átka lett a tűz!

Tűzről daloljak? Tűzbe a dalt,
Ha nincsen benne égi láng,
Tüzet a dalba, lelkesítőt,
Hadd gyúljon tőle a világ!
Fenn szálljatok magasra, büszkén,
Szent, üdvös eszmék lángjai,
Áldás, dicsőség fényetekre,
S ne merjen senki oltani!!

ÉLETPÁLYA.

Elkezdjük az ablak alatt
Fenszter-promenádon,
Mikor mindig róla beszél
Szellő, mosoly, álom . . .

Majd, hogy szívünk érzelmeit
Tetteink mutassák,
Szemforgatva próbálgatjuk:
Ó imádott nagysád!

Miénk is lesz ő nagysága
Egyik farsangvégén,
S gyönyörködve mondogatjuk:
Drága feleségem!

Elmúlnak a mézes hetek
S kis családi harczon
Nagy csendesen odaszólunk:
Csendesebben asszony!

És a vége? . . . Unokánkat
Rakva térdeinkre
Mondogatjuk: a kis buksi
Épen olyan, mint te!

SAJÓ SÁNDORNAK.

Olvasgatom szép költeményed,
Hogy Indiába, messze-messze
Csábitnak új vágy, új remények,
Ganges, fakir — megannyi eszme!
Dúsabb a föld, tisztább a menny
S szebb ott a lány is, már hiába . . .
S én mégis azt mondom: ne menj,
Pajtás, ne menj el Indiába!

Azt gondolod talán, hogy ott nincs
Mindaz, mitől innen menekszel?
Vagy azt hiszed, hogy eldugott kincs
Vár rád, a mit csak ott vehetsz fel?
Hidd el nekem : káprázát az,
A mit kergetni fogsz hiába,
S a vége bánat és panasz . . .
Pajtás, ne menj el Indiába!

Azért, hogy egy kicsit csalódtál,
S megúntad a leányt szeretni,
Vagy nem mosolyg a házi oltár,
S nincs benne kedved egy csipetnyi :
Nem kell olyan nagy mérgesen
Pakkolni rögtön, mert hiába
Más is csak így jár rendesen . . .
Pajtás, ne menj el Indiába!

S aztán, hogy egy más lány szerelme
Szíved sebét begyógyította,
S gyöngéd szavát hozzád emelve
Egednek útját megnyitotta :
Ki fogja majd helyesleni,
Hogy esdeklése mind hiába,
Őt is viszed, mint vad zseni?!
Pajtás, ne menj el Indiába!

Azért, hogy egy kötetnyi versed
Már készen áll, a percze várva,
Mikor nagyobb lesz a kereslet,
S hallgatnak a költő szavára:
Ne félj, a percz elérkezik,
Csak várni kell rá, mert hiába,
Épen te lész az ezredik . . .
Pajtás, ne menj el Indiába!

S aztán, ha egy goromba úrnak
Eszébe jut dorongba kapni,
S dörgő szavára meglapúlnak,
Kik mesterül tudnak — faragni:
Ne bántson a kemény beszéd,
Irj csak magadnak, bár hiába, —
Megérti más, jobb nemzedék . . .
Pajtás, ne menj el Indiába!

Ne tartozzál te iskolákhoz,
Ne esküdözz mester nevére:
Száz ifju óriás kiátkoz,
Ha irsz szabályuk ellenére!
Olesó dicsőség mit sem ér,
Lejárja önmagát, hiába,
S bolond, kit jót rosszal cserél . . .
Pajtás, ne menj el Indiába!

Végtére is, ha nincs nyugalmad,
 Mert hívogatnak édes álmok:
 Hagyd másnak a kincset, hatalmat,
 Szerzése kín, bírása átok!
 Csak megbecsüld a hű szívet,
 Melynek minden reménye, vágya
 Hogy boldogítson, mert szeret —
 S bizony nem megy el Indiába!!

ÓLOMÖNTÉS.

Lányok, a sok ólmot összekeressétek,
 Kulcsokon keresztül vigyázva öntsétek,
 S mire hétszer hét nap hetvenhétre válna,
 Mind valóra fordul szíveteknek vágya.

Láng lobogásánál olvadoz az ólom,
 Emberfigurákat formál fura módon,
 Mutatja kihűlve, megfagyva keményre:
 Melyiknek milyen lesz majd a vőlegénye.

- Az enyémnek mintha hosszú füle volna . . .
- Örülj neki, jó lesz húzni jobbra-balra!
- Az enyémnek mintha hosszú orra volna . . .
- A ki hagyja, annak nyúlik meg az orra!

- Nézd csak az enyémet, olyan mint a medve . . .
- Bolondozhatsz véle egész tetszésedre !
- Emennek meg mintha furulyája volna . . .
- Szerencsétlen flótás, mire nem gondolna !

Nem lobog már a láng, mind kemény az ólom,
Kaczagnak a lányok a sok fura dolgon,
Kíváncsian kérdik, titkon találgatják
Kívánt esküvőjük boldog pillanatját . . .

Hej ! ha a jövődő útjait látnátok,
Fekete fátyollal úgy letakarnátok,
Hogy még okotok se legyen soha másra,
Csak vidám mosolyra, csengő kaczagásra !

KÓBOROLVA SZÁLLDOGÁL . . .

Kóborolva szálldogál
Össze-vissza lelkem . . .
Hirtelen szép kis teremtés
Suhan el mellettem.

Kérdezem a szívemet :
Mit mosolyogsz lelkem ?
— Eszemadta kis leánya,
Egész oda lettem !

Kérdezi a szívem is :
Min tünődöl lelkem ?
— Rágondoltam kedvesemre,
Újra őt öleltem !

Visszanéz a lány után
Révedező lelkem —
Én istenem, milyen jó, hogy
Már seholse leltem !

ÓCSKA KÖNYVEK.

Jertek elő a sarokból
Kedves ócska könyveim,
Jertek elő mulatozni
Gazdátoknak könnyein.
Jertek elő, hadd lapozzak
Még ez egyszer bennetek,
Éljük együtt újra által
Azt a boldog életet !

Gyermekévek ! hogy tudtatok
Oly hamar elszállani,
Hogy veletek szétfoszoltak
Ifjuságom álmai ? !

Az a világ, az az ábránd
Olyan hamar ócska lett,
Sötét fátyol fedi sűrűn,
Mint a por e könyveket . . .

Legalul a syntaxis van,
Legkopottabb is szegény;
Hogyne, mikor ezt tanultam,
Akkor lettem nagy legény!
Akkor vágtam a sarokba
Dúlva-fúlva mérgesen,
Valahányszor ő miatta
Nem láthattam kedvesem . . .

Istenem, be furcsa volt az!
Tánczra jártunk ő meg én:
Igy derült a rózsahajnal
Életemnek kék egén . . .
Ez volt amaz aranykorszak
Ovidius bácsikám,
Hisz Aranka ez időben
Kezdett szépen nézni rám!

Ez a másik szinte jó könyv:
Görög nyelvtan a neve!
Tégedet a pusztulástól
Szívem hogy ne féltene?

Félálomban, messze szállva
Képzeletem szárnyain,
Széleidre irogattam
Epekedő dalaim.

A poézist, történelmet
Jobb lesz tán nem bánthanom,
Más világban járt a lelkem,
Más miatt volt bánatom!
Ott kerestem a valót, hol
Képzelet volt az csupán,
Tört reménynyel is futottam
A csalóka fény után.

Keserű volt a csalódás:
Minden kezdet oly nehéz!
Féltem már a fizikától,
Hogy a lelkem belevész!
Szerencsére megtanultam,
Mi a delej- s villamár:
Vonzott aztán nemsokára
Csábitó két szemsugár!

És azután jött a többi,
Könyv se kellett már ahhoz!
Irma után vigasztalást
Anna csókos ajka hoz,

Majd Ilon, Jolán, Etélka
Tartja fogva szívemet :
Be is véstem a padomba
Mind a három szép nevet !

Oly jól esik álmodozni
Kedveseim, rólatok,
Kik befestett szép egemnek
Eszményei voltatok.
És a próza, a valóság
Mily különös, istenem :
Némelyiknek fiacskája
Játszadóz már — térdemen !

Jertek elő a sarokból
Kedves ócska könyveim,
Jertek elő mosolyogni
Gazdátoknak könnyein.
Szépen együtt vénülünk meg
S nem kapunk több új nyarat,
De az emlék, kedves emlék,
Mindig ifju, szép marad !

A BOLDOGSÁGRÓL.

Mily sok hazugság, mennyi bálvány,
És mennyi néma szenvedés;
Oltár a szívnek áll akárhány,
De tiszta szív, az oly kevés!
Hamar betöltik ott az oltárt
Hamis, mosolygó istenek,
S ha boldogságod elrabolták,
Szánnak, de nem segítenek!

A boldogság csak gyöngye harmat,
Mit a virág kelyhébe zár,
Mégfagy, ha hűlt kebelt takargat,
S felszívja a hő napsugár.
Félénk madár sötét berekben,
Dallal köszönt be, édesen,
De fényre, zajra tova rebben
És vissza nem jő sohasem! . . .

AZ ÉN KUTYÁM.

Hadd szálljak földre a magasból,
Homályba csillagfény után,
Eszmék helyett hadd énekeljek
Erényeidről, kis kutyám.

Okos, szemes, tapintatos vagy,
Jól tudsz urat választani;
Más rád kiáltna: lusta jószág,
Én így becézlek: kis Ami!

Mások talán kétségbe vonnák
Ezernyi képességedet,
Rád mondanák: ugatni sem tud,
Apportirozni sem szeret.

Nem tudna két lábára állni,
Szolgálni szépen, emberül,
Nyulat se tud kergetni-fogni,
Inkább sunyít s mögéd kerül.

Sok más hibád is felsorolnák,
Szidnák csavargó voltodat,
Hány róna meg, hogy hízni kezdel
S mindenbe mártod orrodát . . .

Igy jár az ember a világon,
Ha céljait nem ismerik . . .
De lásd, te bölcs vagy, józan elméd
Okúl s tapasztalást merít.

Ugatni nem tudsz . . . mért ugatnál?
Ugat helyetted más elég,
Hisz láthatod, hogy ezt az ebtől
Az ember eltanulta rég!

Apportirozni semmi kedved?
Azt is nagyon bölcsen teszed:
A gesztenyét minek kaparnád,
Ha magad hasznát nem veszed? . . .

No, hogy szolgálni nem tanúltál,
Ezért meg is becsüllek én;
Emberre bíz a szolgaságot,
S neved kicsínyes érdekén.

Mert hogy bajúsz alatt mosolygva
Bölcselkedel, szentül hiszem,
Hogy ugratnák a kis nyulacskát,
Kergetve szárazon-vízen! . . .

Szóval hiába is tagadnád,
Elmés egy humorista vagy;
Csak járd tovább is a világot
S kutyáliter józan maradj!

Igy, így lehet csak boldogúlni
S hájat növelni csendesen,
Maradj továbbra is filiszter,
Kutass ki mindent rendesen.

Melegre menj, mikor hideg van,
Szaladj, ha látod a botot, —
Megalkudozni, árral úszni
Biztos, nyugalmas állapot! . . .

Ha földre szállok a magasból,
Homályba csillagfény után:
Be rám fér egy kicsit tanulni
Erényeidből, kis kutyám!

HULL A HÓ . . .

Hull a hó, hull a hó . . .
Eltűnődve nézem,
És eszembe jut, hogy abból
Végre is sár leszén.

Szép a lány, szép a lány,
Hogy szívet fakaszszon,
S végre is mi lesz belőle?
Vén, mogorva asszony!

ANYÓS.

Jól, komolyan megfontolva,
Megértem már a pokolra :
Józanon és bekapottan
Sok jó embert megbántottam.

De, hogy magam mégis védjem,
Van egy ritka nagy erényem,
Melyért még a mennybe visznek :
Sose mondtam anyósviccet !

IFJUSÁG.

Vidám ifjúság üdvözöllek !
Tiéd az élet fénykora,
Megaranyozza jó kedélyed
A lelkesülés mámora.
Kedved csapongó szárnyalása
Dúsan terülő lombos ág,
Vágyak, remények ringatója —
Köszöntlek, vidám ifjúság !

Gazdag ifjuság, üdvözöllek!
Kezedben annyi őserő,
Villámot von a fellegekéből
S a földből kincset hord elő.
Izzó véred, aczélos izmod
Szédületes hatalmat ad —
Mindenre képes kincseiddel
Óhajtlak, gazdag ifjuság!

Komoly ifjuság, üdvözöllek!
Tiéd a munka, küzdelem,
Munkádban az örök teremő
Nagy alkotásit képzelem.
Tesz, fárad, kőre követ halmaz,
Melyen felépül a világ!
Akarat megvalósítója —
Becsüllek, komoly ifjuság!

Te hős ifjuság, üdvözöllek!
Kezedben élet és halál!
Merészen elszánt fegyverednek
Nincs semmi, ami ellenáll.
Életre kél a szent szabadság,
S érte egy nemzet áld, imád . . .
Csaták tüzén, babéraidal
Csodállak, te hős ifjuság!

Büszke ifjuság, üdvözöllek !

Tiéd a boldog öntudat,
Ha el nem bukva, megfutottad
A szép, dicső, nehéz utat.
A lángeszmék fényes sugára
Tűz homlokodra glóriát — —
Parancsoló önérzetedben
Szeretlek, büszke ifjuság !

Boldog ifjuság, üdvözöllek !

Tiéd a lángoló kebel,
Tiéd a szerelem varázsa,
Mely üdvöt ad, gyönyört lehel !
Szívednek minden dobbanása
Bimbós tavasz, nyíló virág — —
Megreszkető lelkem tüzében
Érezlek, boldog ifjuság !

Örök ifjuság, üdvözöllek !

Tiéd a múlt, jelen, jövő,
Te vagy az élet kincse, fénye,
Nem sújt csapás, nem bánt idő !
Múlt jutalma, jövő reménye,
Magadban egy egész világ —
Elérhetetlen vagy : imádlak,
Szomjazlak, örök ifjuság !!

NAGYOKRÓL.

*Nem tudom én, melyik nagyobb,
Nincsen arra mérték.
Nem tudom én, melyik dicsőbb —
Az eget érték!*

ESKÜSZÜNK!

Esküszünk! . . .

Ragyogó nap, örök eszmény!
Csillag fényén, sír keresztjén
Téged látlak, téged várlak,
Megtalállak, megcsodállak . . .
Gyűjt szívünkben honszerelmet —
S él az eszme, áll a nemzet!

Esküszünk! . . .

Hol van, a ki meg nem érti,
Meg nem érti, át nem érzi
Hős apáink hő imáját?
Népek érzik, népek áldják!
Mert ki másnak rabja nem lett:
Él az eszme, áll a nemzet!

Esküszünk! . . .

Eltiporva, meg nem halva
Szárnyat ölt a szó hatalma,
S szent szabadság száll a szóra,
Mintha isten hangja szólna!
Bilincset ráz, békót elvet —
S él az eszme, áll a nemzet!

Esküszünk! . . .

Mennydörög a honfi búja,
Egész világ hadd bámúlja,
Ha a nemzet szíve dobban!
Nem remegve, nem titokban:
Dobbanása földet renget —
Él az eszme, áll a nemzet!

Esküszünk! . . .

Lelkesülve megfogadja,
És mesés az áldozatja:
Gazdag kincsét, szolga bérét,
Anyá fiát, ifju vérét,
Mind megadja, a mi kellett —
S él az eszme, áll a nemzet!

Esküszünk! . . .

Szinte hallom, szinte látom :
Száz veszélyen, száz csatákon
Dicsőségét vallja, mondja
Büszke zászló tépett rongya ;
Rongy, de szennyet sose szenved —
S él az eszme, áll a nemzet !

Esküszünk! . . .

Ó a zászló ma is itt van
Félig bontva, karjainkban :
Testvériség szent ígéje
Van felírva mezejére,
És ha győznek tiszta elvek :
Él az eszme, áll a nemzet !

Esküszünk! . . .

Esküszünk a lobogóra,
Karunk védi, karunk óvja !
Szembe szállnak minden ellen, —
S jöjjön bár még annyi ellen,
Nem vesz rajta győzedelmet,
Mert örökre él a nemzet !!

DÖBLINGBEN.

Rendüljetez meg, szórtalan falak,
Szakadj fejemre néma boltozat!
Mért zúgtok egyre őrtől hangosan
Fülembe rémítő beszédeket?
Vagy nem ti zúgtok, én kiáltozom?
S nem ti remegtek szüntelen, csak én?
Mért reszketek, ki mondja meg nekem?
Ki érti meg irtóztató tusám,
Midőn az önvád mardosása közt
Megbomladozni kezd egész valóm?
Mi lett belőled, büszke porhüvely,
Te szenvedélyek mártaléka te,
Ki ifju véred éltető tűzét
Erény helyett a bűnnek áldozád?
S mi lesz belőled, szárnyas szellemem,
Te fényes álmok kergetője te?
Békét akartál — harczra ébredél,
Eget kerestél — s vár a mély pokol . . .
Hogy lángol ott lenn a pokol tüze,
Hogy száll a szikra fel a mennyekig!
Ezernyi bőszült démon szárnyain
Mezőkre téved, városokra száll:
Irtózva látja vérbefúlt szemem
A szenvedések szörnyű képeit,

Véres csaták könyörtelen vasát,
Bilincsre vert apát, nőt s gyermeket, —
És hallom ott a harcmezőn maradt
Vonagló hősök szörnyű átkait,
Dörg ajkaikról rám a néma vád:
Te vitted sírba a szegény hazát!
Halálos ágyúk bömbölése zeng
Gyászeneket a megnyilt sír felett,
Hová egy nemzetet temetnek el,
S hol gőgös önkény ül halotti tort! . . .

Hogy lángol ott lenn a pokol tüze,
Hogy száll a szikra fel a mennyekig!
Nézd, nézd, az isten trónja roskadoz,
Mert lángban áll köröskörül az ég,
S a lángtengerben egy sötét kereszt,
Véres kereszt mutatja zordonan,
Hogy nincs a síron túl feltámadás,
Hogy élni nem fogsz többé nemzetem! . . .

Hogy lángol ott lenn a pokol tüze,
Hogy száll a szikra fel a mennyekig!
Ott látom és magamban érzem,
Emészti lelkem, agyvelőmben ég,
Feszült idegzet bomlott szálain
Lángolva hajtja lomha véretem;
De perzselése mindhiába fáj,
Nem váltja kínos szenvedéseim

Kivánt halálra, nyugalomra, nem,
Se ég, se föld meg nem bocsát nekem! . . .

Hogy lángol ott lenn a pokol tüze,
Hogy száll a szikra fel a mennyekig!
Próféta voltam — milliók hívék;
S most millióknak vére száll reám;
Szavamra ébredt hajdan nemzetem,
Szavamra száguld végveszélybe most,
S útjába én többé nem állhatok,
Őrült futását meg nem bonthatom!
A szent szabadság boldog mámorán
Ragad kezébe pallost, lángolót,
S a lángpallos csapása minket ér,
S csapásitól halálba rokadunk!
Hol vagy halál? várlak, kereslek én,
Kereslek égen-földön, mindenütt;
Arczod betölti lázas álmaim
S mégsem talállak itt sehol, soha! . . .

Hogy lángol ott lenn a pokol tüze,
Hogy száll a szikra fel a mennyekig!
Száz ördögök rohannak ellenem,
Mind tépi-marja testem s lelkemet . . .
Menj, menj, ne lássam azt a gyilkoló
Éhes golyót, ne nyújtogasd felém,

Süvítnek egyre, hallom, érezem
Fájdalmaimnak szörnyű harczaín,
Megőrülök . . . jönnek, megfojtanak . . .
Szakadjatok le, szívtelen falak! . . .

KOSSUTH BETEG! . . .

— 1894. márczius 15. —

Borúl az ég, remegjeteK —
Közelg a gyász: Kossuth beteg!

Ki ünnepel ma gondtalan?
Ki ül ma lelkes ünnepet?
Ki látja még a szép napot
Komor, sötét felhők felett?
Felleg borúl, villáma van,
S villáma ha közénk csapott —
Eldörgi szörnyű szózatát:
Gyászszoljatok, sirassatok!!

Kossuth Lajos! Mi volt e név
Már szinte két öltő előtt,
Magában egyesítve fényt,
Elszánt kebelt, szent tetterőt!

Egy sóhaj, mely bilincsen át
Bejárta az egész hazát, —
Egy felkiáltás, melyre hős
Vitéz karok oltalmazák!

És mint a láng, és mint a tűz,
Mely lelkesít, mely harcra tűz:
Szól és a nemzet ébredsz,
Küzd s istenek küzdelme ez!
Úgy int a fény, úgy hív a nap:
Magyar, te is lehetsz szabad,
Csak rázd le gyűlölt lánczaid,
S ne félj, az isten megsegít! . . .

Kossuth Lajos! Mi lett e név
A bosszuló önkény alatt,
Midőn a hosszú éjszakán
Fel nem derülhetett a nap?
Egy biztató szó messziről
A szenvedések tengerén,
A teljesülni várt íge,
Magába minden hit, remény!

És mint az álom, messzeszáll
A röghöz sujtó csüggedés,
Próféta szól, kit nemzetünk
Imádkozó lelkébe vés:

Lesz még igazság, bízva várd
Az érdemelt boldog jövőt,
Meghajlott már a félvilág
E nagy, hatalmas nép előtt! . . .

Kossuth Lajos! Mi most e név,
Már szinte két öltő után?
Elmúlt idők kísértete,
Vagy elfelejtett név csupán?
Mutass reá történelem,
Mutass reá szabad hazám,
Mondd, hogy magasztos álmai
Ma teljesülnek igazán!

Ne sírj, ne sírj Kossuth Lajos!
Nagy lelkedet ne törje meg,
Hogy a kik zászlód hordozák,
Ma zászlód ellen küzdenek!
Te mondtad és beteljesül,
Támadjon bárki ellene,
Te lelkesítesz és megáld
A magyaroknak istene! . . .

Ki ünnepel ma gondtalan?
Ki ül ma lelkes ünnepet?
Ki látja még a szép napot
Komor, sötét felhők felett? . . .

Szállj, szállj te hír, terjeszd tovább
Buzgó imánkat fent s alant:
Ó istenünk, tartsd meg nekünk
A roskadó, agg hontalant!

Borúl az ég, remegjetelek —
Közelg a gyász: Kossuth beteg! . . .

KOSSUTH EMLÉKE.

Bimbó pattan, erdő ébred,
Megújul az örök élet,
Fordulását újra kezdi —
Összejöttünk emlékezni!
Belenézek lelketekbe,
Sok van oda eltemetve:
Sok álomnak fényes lángja,
Sok valónak forró vágya;
S biztatóra, hirdetőre
Alig maradt más belőle,
Csak egy könnyecsepp szemetekben,
Csak egy mély seb szívetekben;
Könny hatalma, seb mélysége
Hol kezdődik, hol van vége?!

Por és hamu elenyészhet,
Nagy eszmékre nincs enyészet,
Nem lehet ő lent a sírba,
Szívünkbe van beleírva!
Mondjátok a napsugárnak
Ne ragyogjon: mégis árad;
Mondjátok a menydörgésnek,
Némuljon el dördülésed;
Mondjátok a fergetegnek
Ne tovább — s ő mégsem enged:
Fergetegnek rombolása,
Menydörgésnek csattanása,
Napsugárban áldó béke —
Mindegyik az ő emléke!

Hej! mikor még „azt üzente,
Elfogyott a regimentje“:
Isaszegnél, Nagy-Sarlónál
Nemzetem, de nagy hős voltál!
S ma már semmit nem üzenne?
Ma már a hős gyáva lenne?
Az a szózat elhalt volna?
Az a szent láng megszűnt volna?
S a mi egyre úgy fájt néki,
Ma már senki meg se érti? . . .

Zúgjátok rá, hogy nem úgy van,
Mert emésztő örök búban
Sebe újra felsajdúlna,
Sirjában is megfordúlna!

Nem is oly rég „karikára
Húllt az eső kalapjára,
S valahány csepp hullott rája,
Annyi áldás szállott rája“ . . .
Hova lett az a sok áldás?
Hova lett az üdvkiáltás?
Déli szellő merre hordta?
Fel az égbe, le a porba?
Szivből fakadt sóhaj szárnyán
Minket hagyott volna árván?
Nem húllt porba, nem szállt égbe,
Mi ránk maradt örökségbe;
Magát tőle megfosztotta
S mindnyájunk közt elosztotta!

Ezt az áldást imádjátok,
Vigasztalást hoz reátok,
Könnyeteket felszáritja,
Lelketeket bátorítja:
Hogy a hosszú, nagy munkára
Megvirrad még valahára,

A jövődő égi fénynyel
 Eloszlik a sötét éjjel,
 És a nemzet, mint egy férfi,
 Rablánczait mind letépi,
 Diadallal, dicsőséggel
 Küzd jogának fegyverével,
 Lobogóján szabadság van —
 Hiszek a feltámadásban ! !

IMA

Kossuth Lajos emlékére.

Mikor megnehezül lelkünkön a bánat,
 Mikor benne kétség, keserűség támad,
 Mikor vigasztalást nem találunk itt lenn :
 Tégedet keresünk, mindenható isten !

Tégedet keresünk : végső menedékünk,
 Hitünk, erős várunk, mindenünk vagy nekünk ;
 Te adod az áldást, te adod a gyászt is,
 Elveszszük, ha édes, elveszszük, ha fáj is !

Tavasznak szellőjét újra elküldötted,
 Víg örömmre virrad mindegyik szülötted,
 Boldog sejtelemmel telik meg a lelkünk :
 Nincsen a halálnak hatalma felettünk !

S mégis, ó hogy mégis . . . tavasz örömébe
Mélyen belezordúl a halálnak képe :
Tavasz virágai sirhalomra nőnek,
Magyarhon lányai szemfedőket szőnek.

Messze napnyugatra, igen, igen arra,
Szép hazánk szívének hantjával takarva,
Magyarok könnyétől harmatosra írva
Zöldül nagy halottunk, szentünk, apánk sírja . . .

Az a sir, az a sir koszorúval telve,
Az a nép, az a nép, mintha térdepelne :
Keresi istenét, keresi hazáját . . .
Hallgasd meg, hallgasd meg magyarok imáját !

Add meg a mit óhajt, add meg a mért fárad,
Tedd szabaddá, nagygyá, boldoggá hazánkat,
Hamvaiból kelve, okúlva bukáson,
Annyi szenvedésre szebb jövőndőt lásson !

S a mit ő álmodik napnyugaton, messze,
Forrjon az lelkünkkel mindörökre össze :
Szabad hön, szabad nép hirdesse emlékét . . .
Istenünk, hallgasd meg néped könyörgését !

RÉGI DAL, RÉGI DAL . . .

— 1894. ápril 8. —

„Régi dal, régi dal, régi dicsőségről“ . . .
Nem szól már a magyar nóta napsugaras égről,
Csak kesereg, csak zokog mérhetetlen gyászbán :
Fent az égen, lent a földön mondhatatlan gyász van !

Fent az égen nem ragyog már szabadságunk napja,
Lent a földön nincsen, a ki lánggra lobbanthatja ;
Nincsen már a magyaroknak istene mi velünk,
Oda van, oda van minden reménységünk !

A mit olyan jól esett szüntelenül várni,
A mitől a legrosszabb is jóra tudott válni,
A mire a szívünk is olyan nagyot dobban :
Rossz jövődőt olvasunk rá baljós csillagokban !

Hol van amaz őserő, hol vannak a lelkek,
Kik jövődért, szép hazám, bátran síkra keltek ?
Hol vannak a vértanúk, hősök merre vannak,
Kik hazáért, szabadságért halálba rohannak ?

Széchenyi és Kossuth Lajos ! ti nagyok, ti szentek,
Kik talán még odalenn a sirban se pihentek :
Sírni fog már a magyar, sírni mindörökké ?
Széchenyiek, Kossuthok nem születnek többé ? . . .

Megváltót csak egyszer ád népének az isten,
De nagy eszmék és nagy tettek nem férnek egy testben:
Kétfele vált egy eszmétek a magyar hazáé,
Kétfele vált egy munkátok a szent szabadságé!

Nem tudom én, melyik nagyobb, nincsen arra mérték,
Nem tudom én, melyik dicsőbb: az eget érték!
Égbe törő törzsnek két erős hajtása,
Tengernek mélysége, villám csattanása!

Szomjazó mezőre áldást hozó harmat,
Megkeresve, megtalálva kincsben a hatalmat;
Viharnak zúgása fákat sodró széllel,
Szembeszállva fenyegető százezer veszélylyel!

Intő szózat: nemzetem, tetteid mutassák,
Nem méltó már nagy nevedhez az örökös rabság!
Lelkesítő „Talpra magyar!” — hőseid mutassák:
Nagy nevedet megilleti a dicső szabadság!

Látom én a nagy zivatart, fejem beleszédül,
Emelkedik lelkem magas büszkeségtől, —
Hallom én a szózatot, meghallja az ég is,
Úgy szeretnék életet és vért áldozni én is!

Ó ha azt a szép napot valaha megérném,
S látnám, hogy az eszme győz a honfiaknak vérén :
Elbűvölne a szabadság imádatos fénye,
Visszatérne lelkemnek csüggedő reménye ! . . .

Haj, de nincsen, nem is lehet semmi reménységünk :
Nincsen már a magyaroknak istene mivélünk !
Nem szól már a magyar nóta napsugaras égről . . .
Régi dal, régi dal, régi dicsőségről . . .

MAGYAR SZABADSÁG.

Megálljatok ! . . . Győzött az eszme,
A vén idő megifjodott,
S újult erőkkal fegyverezve
Kivívott minden szent jogot.
Van hát az égben még igazság :
Nem halt meg a magyar szabadság !

Megálljatok ! . . . Egy nemzet élte
Forgott a koczán : lételünk !
S célját a csel hogy el nem érte,
Átkos hadat hoz ellenünk !
De volt az égben szent igazság :
Fegyvert fog a magyar szabadság !

Megálljatok! . . . Büszkén lobognak
Golyóktól tépett zászlaink,
S a gyáva, hitvány zsoldosoknak
Tömött csapatja roskad, ing . . .
Mert van az égben szent igazság:
Vért áldoz a magyar szabadság!

Megálljatok! . . . Az ágyu bömböl,
Dörögve szórja a halált . . .
Jaj lett a mámoros örömből,
A harczmezőn bitófa állt!
De volt az égben szent igazság:
Feltámadt a magyar szabadság!

Megálljatok! . . . Ez égi szóra
Imára nyíljon ajkatok . . .
Fog ütni egyszer még az óra,
Halljátok majd a szózatot:
Légyen a földön is igazság,
Nem teljes a magyar szabadság!

Megálljatok! . . . Most is sötéten
Gomolyog észak fellege.
Hah! nem talál aggódva, tétlen,
Él a magyarok istené!
S nem hagyja, hogy lábbal tapossák
Fenségedet, magyar szabadság!!

A SZABADSÁG FÁJA.

Magyarok reménye, bérczek koronája,
Tavasznak virága, szabadságnak fája,
Ezer esztendőnek büszke vértanúja:
Oltárodhoz jöttünk megszületni újra!

Messze földről jöttél, mégis megmaradtál,
Idegenbe estél, mégis megfogantál,
Villámok sujtottak, össze még se dőltél,
Tépdesték ágaid, mégis egyre nőttél.

Hej! rengeteg is volt életednek ára,
Mennyi nemes vér folyt hantjaid porára!
Hány ezer fiadat hívtad áldozatra,
Hány volt, a ki érted éltét is odadta! . . .

Lelkünkön az ihlet lebegteti szárnyát,
Mesébe se leljük szépségednek párját, —
Néma csodálatunk mintha ima lenne:
Szent, szent ez a föld és te is az vagy benne!

Ó ha nem te hívnál sátorodba minket,
Kik közé a balsors annyi vizályt hintett, —
Magyarok istene velünk ha nem volna:
Elpusztultunk volna, kiszáradtál volna!

De érti sóhajunk és újjá terem ő! . . .
Nézzétek, hogyan száll égből le a nemtő,
Lehunnya szemét és könny hull ki belőle
Jeltelen sirdombra, csendes temetőre . . .

Azután föleszmél, erős fogadást hall,
Elszántság és erő fog kezét egymással,
Népének a vér már arczába szökellő — —
Bontsd, bontsd lobogóját, márcziusi szellő!

Amit ők akartak, azt akarjuk mink is,
Amiért ők haltak, érte halunk mink is!
Hirdesd a világnak: nem feledtük el mi,
Azzal az esküvel fogunk ünnepelni!

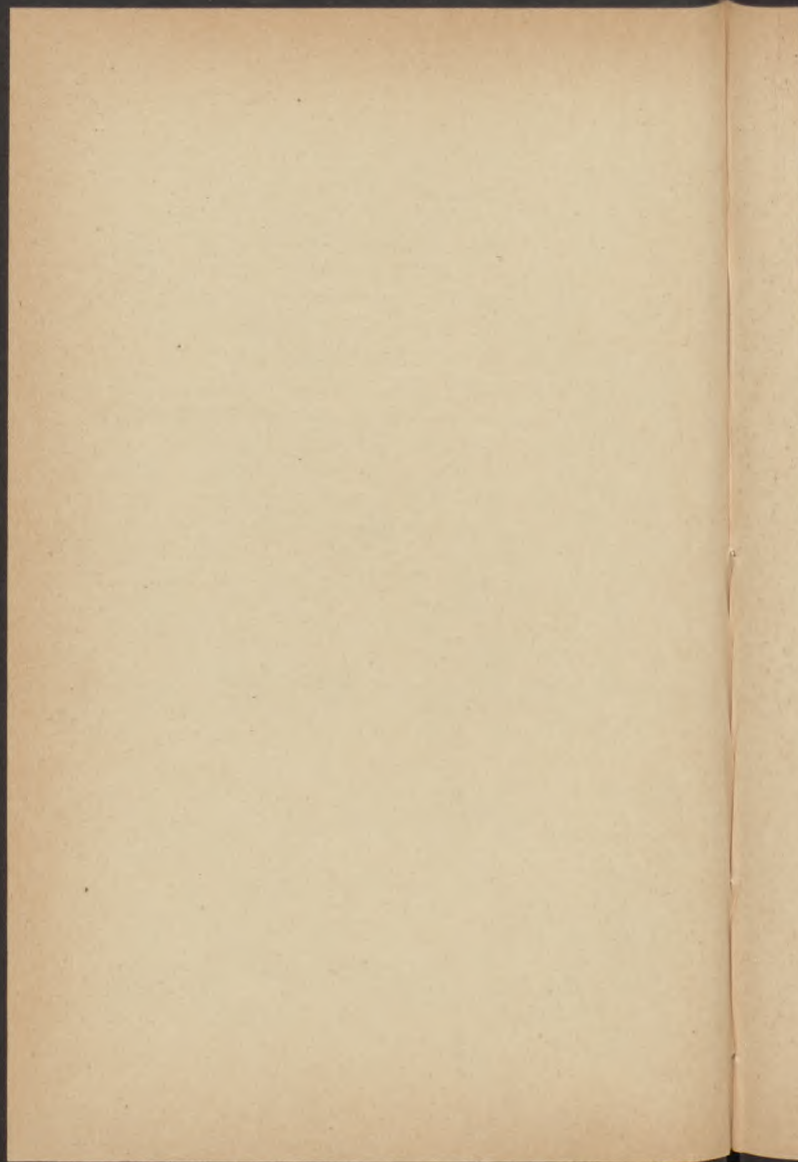
Rázd meg azt a fát, hogy egy-egy kis virágját
Kebelükre tűzve, gyermekid imádják,
S örökségül hagyják késő nemzedéknek,
Boldog apák, kik ily szent ünnepet értek!

Rázd meg azt a fát, hogy leveleit szedve
Koszorút fonhassunk bús emlékezetre,
Bús emlékezetre, népek szégyenére:
Rodostó partjára, Arad sirkövére . . .

Ó ha az a nagy nap újra fényesen kel,
Mi se fogunk állni összetett kezekkel:
Talpra állunk mink is, hív a dicsőség is,
Látni, tudni, bírni rég várt gyümölcsét is! . . .

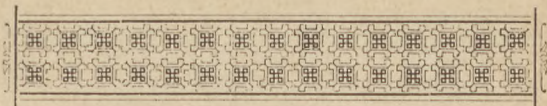
Istenünk, te hallod népednek imáját,
Áldjad meg, ó áldd meg szabadságunk fáját!
Ha már megtartottad annyi sok veszélyen,
Boldogabb jövőre nőjjen, álljon, éljen!!!

KETTÖNKRÖL.

*Szerelmet és dalt reméltem,
A mit kértem, mind elértem;
Mit nekem hír, fény, dicsőség?
... Hallgatom a fű nőését ...*

TE . . .

Te szép virágom,
Te mindenem,
Te drága szentem,
Egyetlenem!
Álomban — ébren
Kerestelek,
Szemedbe néztem
S megleltelek!

Mi lesz a sorsom —
Nem kérdem én,
Míg boldogít a
Legszebb remény:
Te drága szentem,
Te mindenem,
Te szép reményem,
Egyetlenem!

MIÉRT?

Nem a szépségedért
Szeretlek én téged :
Hosszu évek úgyis
Elviszik szépséged.

Nem a jószágodért
Szeretlek én téged :
Mások is aratnak
Azzal dicsőséget.

Mért szeretlek mégis ?
Mert szeretlek téged,
Mert ha meghalnék is,
Téged szeretnélek !

MIKOR AZT HISZEM . . .

Mikor azt hiszem, hogy
Fölmelegítettem
Álmodozó lelked,
Mikor azt hiszem, hogy
Ölelő karomban
Magad kipihented :
Nem lesz aggodalmam
Viselése könnyebb —
Ott látom szemedben
A reszkető könnyet.

Mikor azt hiszem, hogy
Édes merengéssel
Nézed a világot,
Mikor azt hiszem, hogy
A kik úgy szeretnek,
Mind szívedre zárod :
Nem lesz bánatomnak
Viselése könnyebb —
Ott látom szemedben
A reszkető könnyet.

Aggódó bánattal
Keresem a lelked
Könnyező szemedben,
S fáj, hogy ez a lélek
Szerető szívemnek
Oly elérhetetlen, —
Mégis megnyugszom, ha
Könnyedet is látom :
Csak te ne érezzed,
Csak neked ne fájjon !

MESSZIRÓL.

Napfény süt a felhők permetegére,
Füvek és fák felmosolyognak az égre,
Rajtuk gondolatom merengve pihen,
Közel van az isten, úgy érzi szívem . . ,
Megreszket a lelkem, úgy int a szivárvány,
Hozzád szálljak a vágy isteni szárnyán,
S míg az öröm rózsáit kötözöd,
Hadd lépjem át távol küszöböd !

Emlékszel-e még? Könnyezve kerestem
A lángot, a fényt ott bent a szemedben;
Emlékszel-e még, kezembe kezéd
Önkénytelenül hogy megremegett? . . .
Csend néma beszéde suttogva ha szólna,
S szíved dobogása mind semmi se volna?
S ha körödben a mennyet érezem én:
Csak azért se lehetnél az enyém?

Nem, nem lehet az, hogy epedve hiába
Várjam fakadásod, ég üdve, virága,
Fölmelegül a remény szivemen:
Győzni fog egyszer a hű szerelem!
Bár semmi legyek — ha magadhoz emelsz fel,
S betelik szíved igaz, szent szeretettel:
Bánatja egemnek örökre derül . . .
Szeretlek, imádlak végtelenül!!

NEM TUDTUNK MI SÍRNI . . .

Nem tudtunk mi sírni,
Mikor elszakadtunk,
Pedig úgy viharzott
Felettünk, alattunk
Mikor elszakadtunk.

Szemed búcsuzása
Úgy megfogta lelkem,
Csók is alig érzett,
Szót is alig leltem,
 Úgy megfogta lelkem.

Áldó pillantását
Még mostan is érzem.
Akárhova menjek,
Velem van egészen —
 Még mostan is érzem.

Akkor is velem lesz,
Mikor újra látlak,
Mélyisége lelkemen
Százszor jobban áthat,
 Mikor újra látlak

Ó mert az a mélység
Azt beszéli nékem :
Nem lehet náladnál
Se földön, se égen
 Nagyobb üdvösségem !

HAZA MEGYEK . . .

Haza megyek, haza már,
Kis galambom haza vár,
Örömébe
Kebelére
Mosolyogva, sírva zár.

Lecsókolom könnyeit,
Mosolygása földerit,
Könnyek árján
Szép szivárvány
Bontogatja színeit.

Ó de rég is vártalak,
Boldogító pillanat!
Szinte érzem:
Most egészen
S mindörökre itt marad . . .

Ne légy szivem nyugtalan,
Menyországod nyitva van,
Ott pihenj meg,
Mint a gyermek
Anyja keblén, boldogan! . . .

HÁTUNK MEGETT.

Jóakarólag,
Hátunk megett,
Hogy sugdosódnak
Az emberek !

S te sem vagy ébren,
Ha azt hiszed,
Hogy sóhajomra
Dobog szived.

Barát, rokonság
Mind összeül,
S pereg az orsó
Kegyetlenül.

Ó más az álom,
Más a való :
Sehogyse vagy hát
Hozzám való !

Szövik, simítják
A szálakat :
Ki tudja, hátha
El is szakad !

És úgy kaczagnak,
Hogy meg lehet
Vérezni, tépni
A szíveket.

Hiszen rajongó
Álmodta azt,
Hogy csak szivedtől
Várjon tavaszt.

S vérünk hiába
Forr és hevül . . .
Pereg az orsó
Kegyetlenül . . .

NEM SZERETSZ . . .

— Heine. —

Nem szeretsz, nem szeretsz . . .

Nem aggaszt ez engem :

Arcodat nézem én —

S gyönyör van szívemben.

Gyűlöllek, gyűlöllek !

Mondja piros ajkad —

Jaj, de ha csókolom,

Aranyosan hallgat . . .

HA ÉBREDEK . . .

— Heine. —

Ha ébredek, azt kérdezem,

Eljön-e ma kedvesem ?

Ha lefekszem, panaszkodom :

Ma se jött, mint rendesen.

Bánatomban álmatlanúl
Virrasztom az éjszakát,
Nappal pedig álmodozva
Járok-kelek, mint a báb . . .

LEVELET KAPTAM . . .

Levelet kaptam,
Aranyost, szépet,
Minden betűje
Boldog ígézet.
Hallom a hangod
Minden szavában,
Látom a lelked
Minden sorában.

Mit nem csinálok
E kis levéllel?
Kis szentem írta
Saját kezével.
Olvasom tizszer,
Olvasom százszor,
S csókkal borítom
Mindig, a hányszor!

Nem félek én már
Drágám, szerelmem :
A te kezecskéd
Meggyógyít engem.
Meggyógyít mostan
Gyöngéd levéllel,
Boldogit aztán
Ölelésével ! . . .

FÉLTÉKENY VAGYOK RÁD . . .

Féltékeny vagyok rád,
Azt vetik szememre,
S megítélnék érte
Szívem szép szerelme.

Ne csodálkozz, édes,
E kishitűsége ;
Az a reménységem,
Az a büszkeségem !

Úgy jön az magától,
Nem is tudom, honnan ;
Velem van éberen,
Benne van álmomban.

Féltelek, ha látlak,
Féltelek, ha várlak,
Féltelek, ha távol
Vágyódom utánad.

Reszketek, ha más is
Közeledbe férhet,
Ha szavadat hallja,
Ha veled beszélget.

Féltem a lelkednek
Nemes tisztaságát,
Féltem a szivednek
Igaz dobbanását.

És ha átkarollak,
És ha megcsókollak,
Félve jut eszembe:
Látlak-e még holnap?

Fog-e hű szerelmem
Boldogítani téged?
Boldogításodra
Elég-e egy élet?

Mersz-e elindúlni
Velem a viharok?
Fog-e jutalmazni
Hűségese bizalmad? . . .

Ha nem szeretnék,
Nem is féltetnék,
Ha nem féltetnék,
Nem is szeretnék!

SZERELMÜNKRŐL.

Szenvedés szülője,
Bánat a bölcsője
A mi szerelmünknek,
Harmatos párnája:
Hej, sok könnyű hullt rája!

Álmatlan sötétség,
Boldogtalan kétség
A mi szerelmünkéről
— Ha szólni tudnának —
Sokat mondhatnának!

Bántotta mindenki
S nem védhette senki
A mi szerelmünket,
Örökös álomba
Úgy ringatták volna !

Mennyit is vesztettél,
Mennyit keseregtél
A mi szerelmünkért,
Mindenedet adtad :
Hej, meg is sirattad !

Azért a sok könnyért,
A sok szép reményért,
A mi szerelmünket
Boldogító hitben
Megáldja az isten !

CSAK SZÁMLÁLOM . . .

Csak számlálom, csak számlálom,
Hány napig tart aranyálmom?
Ennyi szépség, ennyi jószág:
Nem is lehet mind valóság!

Ha igaz csak fele lenne,
Büszkeségem volna benne:
Egyik felét te adtad rám,
Másik felét magam adnám!

De, hogy tőled jó egészen,
Magad adod s magam érzem:
Leroskadva várok, várok . . .
Féltem e nagy boldogságot!

Csak számlálom, csak számlálom,
Hány napig tart aranyálmom?
Oly jól esik s úgy fáj mégis . . .
Mikor leszek olyan én is?!

MEGÁLLT AZ ÓRA . . .

Megállt az óra,
Nem búg le róla
Hangos kakukszó
Félelmesen,
Nincs kedve járni,
A percz parányi,
Nem győzi mérni
Sietve sem!

Szemünk lehúnyva,
Nincsen tanúja,
Mit szól az ajkunk,
Hány csókot ad;
Ki fog pihenni,
Míg számba venni
Eszünkbe sem jut
A csókokat?!

Ne nézd az órát,
Míg boldog órák
Tűnnek suhanva
Fejünk felett;

Míg percze drága,
Míg van virága,
Hadd üdvöztse
Szerelmemet!!

ALTATÓ.

Igy csendesen . . .
Szellőcske sem
Zavarja álmód, édesem;
Sietve száll a pillanat,
Álomba hadd
Ringassalak!

Jó angyalok,
Ti adjatok
Lelkére édes harmatot,
S míg benne mennyi virága nyit,
Száz gondjait
Mind hagyja itt!

Ajkad beszél,
Mosolyra kél,
Édes reményem újra él:
Légy boldog, a míg álmodol,
S a bánatot
Ne leld sehol!

MÍG A VILÁG . . .

Míg a világ mind enyém volt
S minden lányért úgy bomoltam :
Üres szívvel vándoroltam,
Boldogtalan koldus voltam !

De mióta mind a világ
Szívemre csak téged hagyott :
Tele van, mert magad vagy ott,
És én olyan boldog vagyok !!

ÁLMAIM.

Mikor édes félálomban
Körülöttem nyugalom van :
Fényes idők lángja lobban
Lelkem előtt, messze,
Nap világa sötét éjjel . . .
— Száz alakja égi fénynyel,
Veled olvad össze !

Felvonúlnak, mint varázsra
Képek, hangok egyremásra :
Seregeknek rohanása,
Fegyverek csörgése,
Égő falvak, véres harczok . . .
— Alig érzik a te arczod
Méleg érintése !

Diadalmas, deli hősök,
Kaczagányos, büszke ősök,
Mint megannyi ismerősök
Keresnek fel engem ;
Rájok várva, őket nézve
Alig-alig veszem észre :
Itt vagy az ölemben !

S ágyu bömböl, föld megrendül,
Hüvelyéből kard kicsendül,
Tárogató hangja zendül,
Szól a harczyi ének :
Hej Rákóczy, hej Bercsényi !
— Alig enged föleszmélni
Suttogó beszéded !

Azt az egyet, azt a szépet,
Azt a hangot, azt a képet,
Azt a régi dicsőséget
Hagyd álmodnom végig;
És ha lelkem belesírtam,
És ha veled mind megírtam:
Feljutok az égig!

A MERRE CSAK JÁROK . . .

A merre csak járok, a merre csak nézek.
Mindenütt körülvesz bűbájos igézet;
Égi hangot hallok, angyalok zengését,
Megnyílik előttem magasság és mélység.

Homálynak helyében világosság támad,
Mámoros gyönyörtől múlik ott a bánat;
A mi másnak sejtés, a mi másnak álom,
Nekem napvilágom, nekem boldogságom.

Tele van a szívem, tele van a lelkem,
Ihlető szavadban istenemre leltem;
Dalolok, hisz ajkam te magad igézed,
Költő vagyok én, mert te vagy a költészet!

HALLGATOM . . .

Hallgatom a fű növést,
Piczi bogár zümmögését . . .
Álmodom s oly szent varázs van
E zsibongó álmodásban.

Küzdelemnek száz viharja
Pihenésem nem zavarja;
Kétség hozzám el nem érhet,
Megnyugszom, hogy én is élek.

Fű nem kérdi, minék nő fel,
Fa nem tudja, mi lesz ősszel,
S ha madár kezd édes dalba,
Nem vágyódik diadalra.

Mégis zöld a rét yadonja,
Mégis árnyas a fa lombja,
Mégis szép a csalogánydal . . .
Membékülök minden vágygyal.

Szerelmet és dalt reméltem,
A mit kértem, mind elértem;
Mit nekem hír, fény, dicsőség?
. . . Hallgatom a fű növést . . .

KÖLTŐRE VÁRTÁL . . .

Költőre vártál és csalódtál,
Remények, álmok rabja voltál
S fölébredél, —
Köröskörül bántó üresség,
Vágytól szived talán repes még,
De már alig remél . . .

Füledbe cseng-bong égi szózat,
Nem értheted hát gyenge szómat . . .
Mért is vagy ott? !
Nem, nem tudok magasra kelni,
Izzó ajakkal énekelni,
Hisz oly boldog vagyok !

Költő egét hajnalpirosra
Sebzett szívének vére mossa
Könnyek felett, —
Ó hát ne kívánd szenvedését,
Míg hallhatod boldog verését :
Szeret, szeret, szeret ! !

SZERELEM TAVASZA.

— Rückert. —

Édes szivem te, mindenségem,
Fájdalmam és gyönyörüségem!
Te szép világom, melyben élek,
Menyországom, hová megtérek,
Te sírja minden bánatomnak,
Hová gond soha nem hatolhat!

Te vagy a nyugalom, a béke,
Lelkem egyetlen üdvössége, —
Szemedben ég nyílt meg felettem,
Mióta szeretsz, jobbá lettem,
Szerelmed megdicsőít engem,
Jó szellemem, szép mindenségem!

KICSI FÉSZEK . . .

Kicsi fészek, meleg fészek,
Odakünn a faluvégen,
Ott vár engem az én édes
Aranyos kis feleségem!

Nem is nézi, meg sem érzi,
Mily sokat tesz, fárad értem,
Elkényeztet az én édes
Aranyos kis feleségem!

Kipirúlva, felvidúlva
Száz örömet szerez nekem
Az én édes csókkal váró
Aranyos kis feleségem!

A jó isten szeret engem,
Tudom én azt réges-régen:
Mert szeretlek, imádságos
Aranyos kis feleségem!

MA EGY ÉVE . . .

Száz reménynyel, boldog álmot szöve.
Ma egy éve mentünk esküvőre,
Ma egy éve jöttél kis lakomba —
Mintha alig tegnap történt volna!

Mintha ma is menyasszonyom volnál,
Mintha ma is először csókolnál;
Annyi lánggal, annyi szeretettel
Nem is év, csak óra tűnhetett el.

Hisz mióta egy a másé lettünk,
Még a nap is megállott felettünk,
Megállott és gyönyörködve nézte,
Milyen szép a boldogságnak fészke.

Nem tanyáz ott hivalkodó érzés,
Csak a békés, szelid egyetértés.
Nincsen abban fénynek csillogása,
Csak két szívnek együtt dobogása.

Körülötte csendes nyugalom van,
Minek vágynánk messzire mi onnan?
A világtól semmit nem kívánunk,
Ez a mi nagy, minden gazdagságunk.

Mint hegyektől védett rengetegben
Szellő is csak üditőleg lebben :
Lelkünkön is átsuhannak árnyak,
S aztán újra örömünkre válnak.

Olykor-olykor szélvészek is járnak,
Erdőnk mégse félti koronáját :
Áldó kezek védik lépteinket,
Bánat és gond alig érhet minket.

És ha ér is, tőle mit se félünk :
Megnyugvásnak lelke van mivélünk ;
Ha jól esett szép napokat látnunk,
Emlékünkben lesz vigasztalásunk.

Lám az idő napról-napra fordúl,
Örömcseppre édes öröm csordúl,
Új támad a réginek nyomában —
Mi se vagyunk ketten, hanem hárman . . .

Jertek, jertek ölelő karomba,
Édes öröm boldog napja van ma,
Hadd nézzek az életnek szemébe
Büszkén, bátran, úgy mint ma egy éve!!

ÉDES KICSI LÁNYOM.

Hóvirág se volt még,
Mikor megszülettél,
Befagyott az ablak,
Zúgott a hideg szél.
S te már itt vagy mégis,
Beteljesült álom,
Tavaszi ibolyája:
Édes kicsi lányom!

Boldog angyalok közt
Mosolyogva láttunk,
Nem is emlegettünk,
Mégis egyre vártunk.
Fogsz-e mosolyogni
Ezen a világon,
Bűnös emberek közt
Édes kicsi lányom?

Ma még azt se tudják,
— Ki törődnék véle —
Hogy te vagy apádnak
Kincse, szemefénye;

S holnap úgy lehet, hogy
Magam azt kívánom :
Ne ismerjen senki,
Édes kicsi lányom !

Ápoló karunkon . .
Fölnevelünk téged,
Éber szemünkbe
Hej ! sok könny is téved,
Ki tudja, mi végre ?
Ki tudja, mi áron ?
Hogy is értenéd azt
Édes kicsi lányom ? !

A mi kis fészkünkben
Jól fog menni dolgod,
Jó anyáddal én is
Addig leszek boldog.
Hej ! de mikor aztán
Olyan félve várom :
Mi lesz majd belőled,
Édes kicsi lányom ? !

Nem azt fogják látni,
Mi a lelked éke,
Csak azt fogják nézni :
Gazdag vagy-e, szép-e ?

S jaj neked, ha úgy vagy,
Mint levél az ágon :
Kikacznak minket
Édes kicsi lányom !

Hej, de jó az isten !
Nem úgy lesz az, nem, nem :
Míg ránk mosolyogsz te,
Nincs kétség szívemben ;
S míg te gondtalanúl
Aszsol a kis ágyon,
Imádkozunk érted,
Édes kicsi lányom !

Ha a sok reménység
Mind valóra válna,
Ha a sok imádság
Urához találna :
Nem lenne boldogabb
Senki e világon,
Mint te, gyöngyvirágom,
Édes kicsi lányom !!

A BABA ALSZIK . . .

A baba alszik,
Rád mosolyog, édes,
Ébren enyém volt,
Álmába tiéd lesz,
Angyalok álmát
Csókolod szemére,
Száz piczi tündér
Játszadozik véle.

Ott van a szépség
Ragyogó nemtője,
Drága örökség:
Mama hirdetője . . .
Ó mosolyogj rá,
Rózsahintő álom,
Szép legyen az én
Kis aranyvirágom!

Ott van a jószág
Angyali tündére,
Ezt is anyácska
Küldte oda véle.

Szórd tele kézzel
Kincseidet, álom,
Jó legyen az én
Kis aranyvirágom!

Ott az okosság
Szelid arczu lánya,
Játszva tanítja,
Akárcsak mamája . . .
Áldd meg erőddel,
Boldogító álom,
Légy okos, édes
Kis aranyvirágom!

Álmai közben
Halkan legyezzétek
Szárnyaitokkal
Aranyos tündérek;
És ha fölébred,
Mosolyogjon ajka,
Édes ígézet
Csókja legyen rajta!

A BABA ÉBRED . . .

A baba ébred,
Nézd csak kismamája :
Pajkos napsugár
Tévedett tán rája ?
Vagy tán hívó szót
Sejt a bölcsődalban ?
Piczi angyalok
Költögetik halkan.

Gömbölyű arczán
Piros, teli rózsák,
Maga az élet,
Gyönyörűség, jószág !
Fölveti lassan
Álmos szemecskéjét,
Mintha csak várná
Anyácska meséjét . . .

Édes kis ajkát
Csókra csucsorítja,
Elgőgicsélve
Egymásra szorítja.

Két piczi karja,
Kis kövérke lába
Nem akar férni
Szűk kis kocsijába.

— Itt vagyok, édes!
Mit álmodtál szentem?
Kire kaczagtál
Olyan örömtelten?
Nézz a szemembe,
Mondsza csak el nékem,
Beszélj, kis lányom,
Én gyönyörűségem!

S a kis bohóság
Valamit gondolva
Néz, néz s szemében
Mintha lelke volna!
Aztán mosolyra
Nyilik piczi szája,
S erőfeszítve
— Mama! — kiabálja . . .

Úgy, úgy, anyácskát
Hívjad, kicsi lányom,
Ki volna hozzád
Jobb a nagy világon?

Óvni ki fogna
Örkődőbb szemekkel?
Áldni ki fogna
Forróbb szeretettel?

Menj, menj mamához,
Aztán gyere hozzám,
Kis körötökből
Hova kíváncsoznom?!
Oly féltve zárlak
Dobogó szívemre,
Imába olvad
Forró, nagy szerelme!!

TILALOMFA.

Eszteendő is múlt azóta,
Elhallgatott mind a nóta,
Édes-kedves tilalomfa
Szemfedőt vont száz dalomra.

Kétség a dal ébresztője,
Zokogás a hirdetője,
Örök panasz, örök bánat
Boldogtalan szívből árad.

Ó de most, hogy minden hallgat
S vége van a zivatarnak :
Hogy kívánnék énekelni,
Istenekkel harczra kelni ?

Kétségeim szétoszoltak,
Könnyeimet felesóköltad,
Panasz elhalt, múlt a bánat —
Nincs szava a boldogságnak !

NINCS VÉGE.

Tündérleánya volt a napnak,
Csodára termett, tiszta, szép,
Milyet csak jókedvében adhat,
S azt is csak egyszer ád az ég.
Szemébe tűz, szavába lélek,
Dal kél, virág fakad nyomán . . .
Hallgassad édes, nem mesélek :
Te vagy ez a tündérleány !

Hajnal hasadtán szembe állva
Elnézte a kelő napot,
Az ébredés zsongó szavára
Merőn figyelve hallgatott.

S megtelt szívéből visszaréved
A hang, s imába folyva szól
Dalt istenének . . . nem mesélek,
Hiszen te is imádkozol!

Feljött a nap s a gyöngye gyermek
Nem mert szemébe nézni, nem,
Szívében édes gerjedelmek
Szavára hallgatott hiven.
És szólt a dal, mint bűvös ének,
A menny s a föld ölelkezett
Epedve, titkon . . . nem mesélek,
Hiszen kezembe volt kezed!

Ment, ment a nap, kereste lányát,
S a lánya is kereste őt,
De csúf, sötét felhők elállják
Az utat annyi vágy előtt.
S úgy megzokog, úgy fáj szívének,
Hogy még a dal se űzi el
A bűt, a felhőt . . . nem mesélek,
Hiszen te most is könnyezel!

Eljött a dél is, fenn ragyogva
Forrón süttött megint a nap,
Új hang kerül a bús dalokba,
S a lángok újra gyújtanak.

Nem bánt a fény, nem bánt az élet,
Bánatja mind a dalba halt, —
Oly szép, oly édes . . . nem mesélek,
Hisz én is érzem azt a dalt!

Érzem hevét a déli napnak,
S a dal varázsát érzem én,
Többet szívemnek ég sem adhat:
A fény, a dal s a lány enyém!
Mind, mind enyém, enyém az élet,
Enyém a boldogok hona . . .
S aztán? nincs vége a mesének,
Ne is legyen soha, soha! . . .

A MI IMÁNK.

Az örök szeretet nevében
Jövünk elődbe, istenünk,
Ó mert szivünk sugallatában
Áldó kezedre ismerünk.
Az örök szeretet nevében
Imádjuk nagy jószágodat,
S emelkedő lelkünk imája
Oly tiszta boldogságot ad!

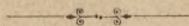
Te voltál lelkeink vezére,
Midőn az ösvényt nem lelé.
Te hoztad össze útainkat
Szebb, biztatóbb jövő felé;
Te oltottad be szíveinkbe
A bízalom virágait,
Te boldogítod is szerelmünk,
Míg élni fog bennünk a hit!

Szivünkben hittel és reménynyel
Jövünk elődbe, jó atyánk,
Rebegő ajkaink fohását
Magasztos eszme hatja át:

Hogy kéz a kézben, jóban-rosszban
Örökre hű társak leszünk,
Egy lesz szívünknek dobbanása,
Egy gondolat lesz életünk!

Hozzád emelkedik hozsannánk
A boldogságnak üdveért,
Téged dicsérve áldja ajkunk
A legfőbb jószág istenét.
Veled kezdjük új életünket
S nem is hagyunk el tégedet,
Tenéked vallja fogadalmát
Az élő, igaz szeretet!

Ez örök szeretet nevében
Jövünk hozzád mindenkoron,
Áraszd reánk a te kegyelmed,
Szeressünk forrón, lángolón;
Ez örök szeretet nevében
Távozzunk tőled istenünk:
Áldd meg szövetségét szívünknek,
Örökre légy s maradj velünk!!

TARTALOM.

MAGAMRÓL.	Lap
Én is	7
Hajnalhasadás	9
Ott láttalak	10
Három sóhaj	12
Szellő a virágon	13
Álom — való	13
Vallomás	15
A te szépséged	16
Hajtsd le	18
Csak álmodozzál	20
Fel-felkeresget	21
Készül a kelengye	22
Tavaszi felé	23
Megválaskor	24
Új Werther	25
Te nem tudod	28
Megkérdem a szíve-től	28
Akkor is	29
Anyám imája	31
Tudom	32
Mint az árnyék	33
De profundis	34
Búcsu	35
Nyár utólján	36

EGYRŐL-MÁSRÓL.

Régi nóták	41
Dal a jégről	43
Szerelmem	45
Babátündér	46
Csárdás	47

	Lap
A miért	50
Elvezet	52
Báلكirálynő	52
A kis grisette	53
Ádám és Éva	55
Választás	55
Mese a Zöld-tőről	57
Fenyvesben	60
Hugomnak	62
A legkedvesebb	63
Kicsi kis koporsó	64
Epitaphiumok	66
Csak	67
Erdő mélyén	68
Szögedi Andrásné	69
Isten	71
Feszítsd meg !	72
Megváltó	74
Sástollak az erdőn	74
Dal a tüzről	75
Életpálya	78
Sajó Sándornak	79
Ólomöntés	82
Kóborolva szálldogál	83
Ócska könyvek	84
A boldogságról	88
Az én kutyám	88
Húll a hó	91
Anyós	92
Ifjuság	92

NAGYOKRÓL.

Esküszünk !	97
Döblingben	100
Kossuth beteg	103
Kossuth emléke	106

	Lap
Ima Kossuth Lajos emlékére	109
Régi dal, régi dal	111
Magyar szabadság	113
A szabadság fája	115

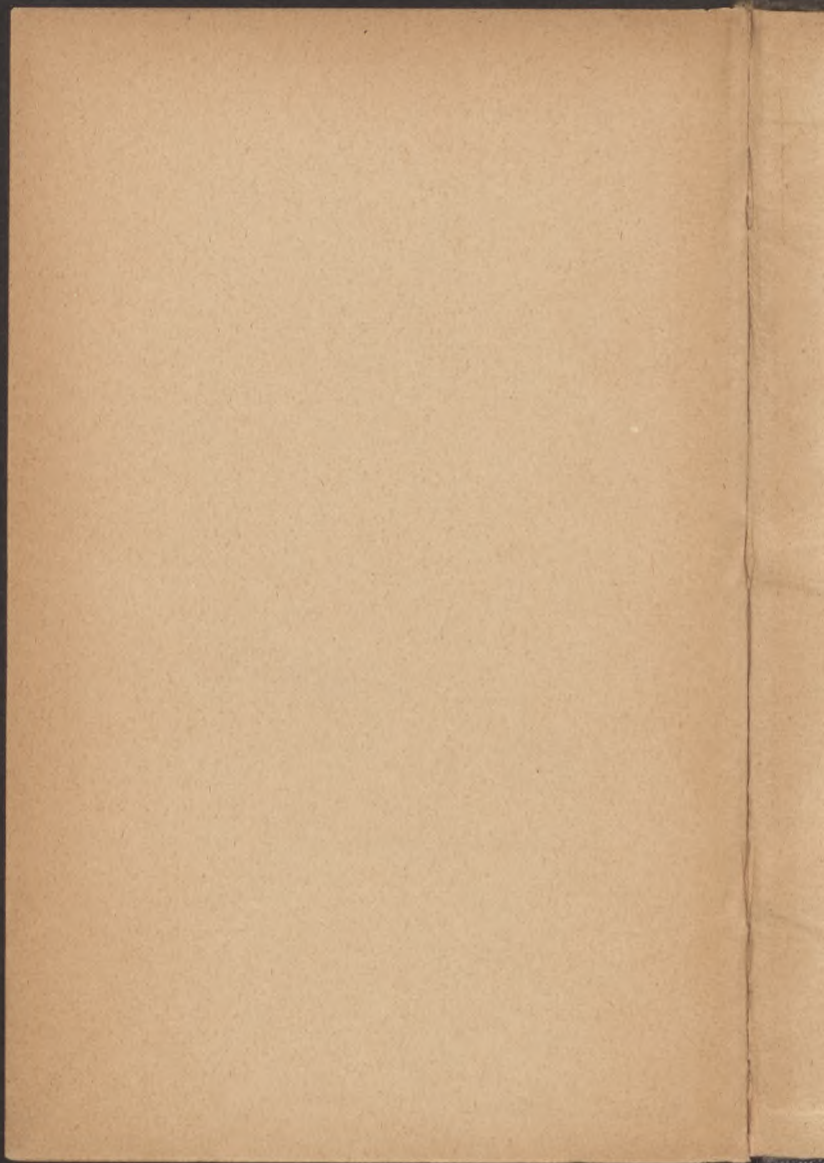
KETTŐNKRŐL.

Te	121
Miért	122
Mikor azt hiszem	123
Messziről	124
Nem tudtunk mi sírni	125
Haza megyek	127
Hátunk megett	128
Nem szeretsz	129
Ha ébredek	129
Levelet kaptam	130
Féltékeny vagyok rád	131
Szerelmünkről	133
Csak számlálom	135
Megállt az óra	136
Altató	137
Mig a világ	138
Álmaim	138
A merre csak járok	140
Hallgatom	141
Költőre vártál	142
Szerelem tavasza	143
Kicsi fészek	144
Ma egy éve	145
Édes kicsi lányom	147
A baba alszik	150
A baba ébred	152
Tilalomfa	154
Nincs vége	155
A mi imánk	158

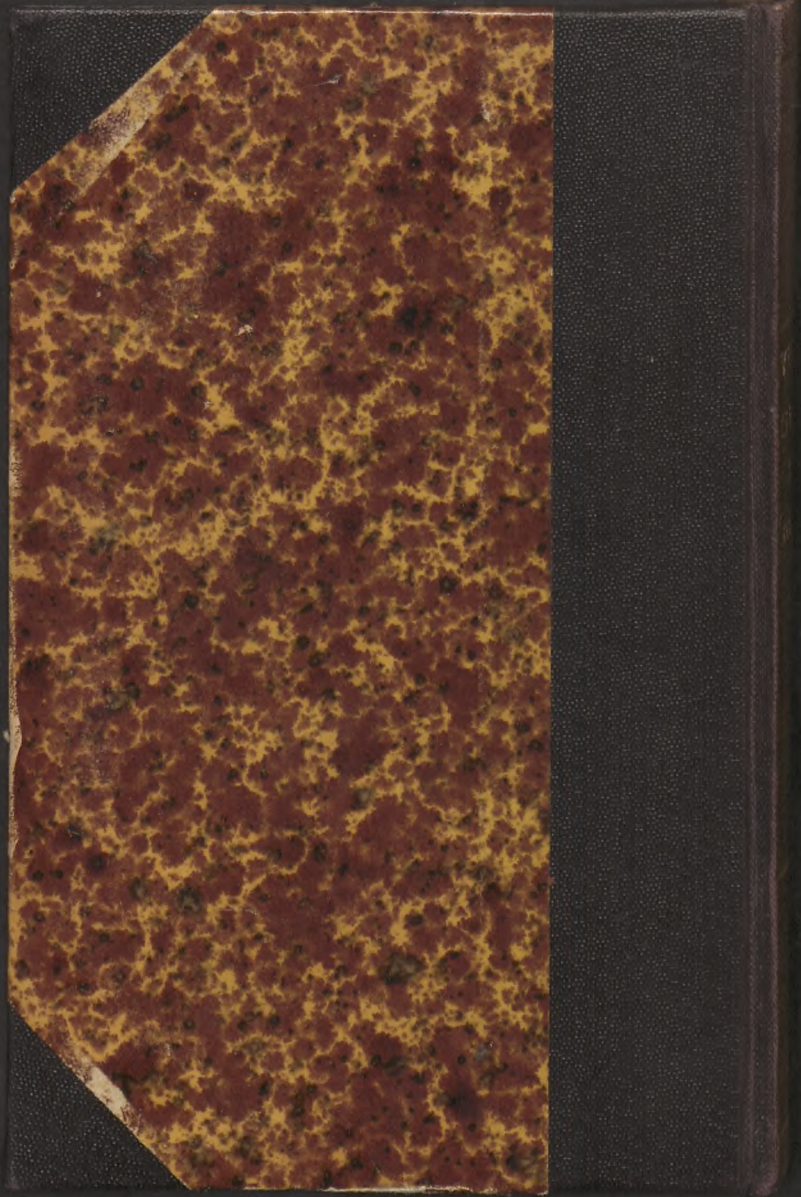

S

VIETÓRISZ

Giuseppè

költe-
ményel.

N. M.